P O U T N Í K

ZPRAVODAJ KLUBU JULESE VERNEA PRAHA

č. 21

O B S A H

II. návštěvní den klubů Time Machine a Julese Vernea str. 2

Neznámé knihy české science-fiction
Hanuš Sedláček: Krtoryt contra ptakolet str. 3

Klíč k neznámé slovenské science-fiction
S. Dežo Turčan: Slováci v stratosféře str. 6
Samo Tokeš: Základna v oblakoch str. 7
Samo Tokeš: Dobyvatelia Mesiaca str. 8

Novinky z kosmologie - model chaotické inflace str. 10

Robert E. Howard: Věž slona str. 16

Dopisy redakci str. 41

Informace ze světa sci-fi
Osoby - Frank Frazetta str. 45
Knihy - K. S. Robinson: Icehenge str. 46
Frank Herbert: The Maker of Dune str. 50
Filmy - Labyrint str. 51
Dreamscape str. 52

Zpravodaj Poutník vydává klub Julese Vernea ve spolupráci se sfk Time Machine při KK CSV SSM VŠCHT Praha.
Vychází jako neperiodický účelový informační materiál.
Příspěvky nečlenů KJV jsou uváděny titulkem Host.
Adresa klubu: Miroslav Marta, Počátecká 12, 140 00 Praha 4
Uzávěrka: 2.12.1987
Neprodejné. Určeno pro vnitřní potřebu.

II. NÁVŠTĚVNÍ DEN KLUBŮ TIME MACHINE A JULESE VERNEA

Dne 14.11.1987 se v Praze na koleji Vltava - Jižní Město uskutečnil II. návštěvní den klubů Time Machine a Julese Vernea. První návštěvní den Time Machine proběhl v prosinci 1985 společně s kluby Terra a Kepler. Klub Julese Vernea měl svůj první návštěvní den v říjnu 1986. Návštěvní den měl ukázat členům jiných sfk i širší scifistické veřejnosti, co kluby TM a JV vlastně na svých schůzích dělají. Oba naše kluby dobře spolupracují a tak spojily i pro tentokrát své síly.

Program uváděl Josef Giba (Time Machine) a Egon Čierny (Julese Vernea). Klub TM připravil výbornou dramatizaci povídky F. Novotného Legenda o Madoně z Vrakoviště. V pořadu účinkovali Petra Hamanová, Petr Škopek a Petr Barcal.

Program byl pak přerušen návštěvou amerického spisovatele Clifforda Simaka. Uvázl sice na kratší dobu u prezence, ale nakonec se mu podařilo proniknout do sálu. Chvíli jsme byli v rozpacích, jak se s ním domluvíme, ale on naštěstí před návštěvou Československa absolvoval rychlokurs češtiny ve spaní. Proto mu mohl Ivan Adamovič položit řadu otázek, a tak jsme se seznámili blíže s některými stránkami života tohoto velikána světové sci-fi.

Pak již podle programu nás seznámil Václav Vlk s výsledky vědecké práce klubu JV ve své odborné přednášce Časoprostorostroj. Demonstraci fungujícího stroje času zabránil jenom zákeřný zásah Arakánce, který nám původně tento stroj věnoval.

Miroslav Martan nás povídkou Briana Cleeveho Ďábel a demokracie přesvědčil, že ani Belzebub to někdy nemá lehké.

Jan Kantůrek nás seznámil za doprovodu diapozitivů s částí životopisu Conana a přečetl nám jedno jeho dobrodružství - Kletba monolitu.

Po skončení návštěvního dne uvedl sfk TM za pomoci Karla Matějky jako pozornost pro návštěvníky videoprojekci filmu Krull.

Přes prezenci prošlo kolem 90 návštěvníků, kteří většinou vydrželi až do konce více než šestihodinového programu.

Pro časovou tíseň již nemohl být uveden pořad Karla Čermáka (TM o K. Vonnegutovi. Je však přislíben na Parcon 88, a tak se již na něj těšíme.

Na tomto místě chtějí oba kluby poděkovat J. Kvardovi (TM) ČSV SSM a vedení školy VŠCHT, bez jejichž pomoci by se tato akce nemohla uskutečnit.

- eč -

Neznámé knihy české science-fiction

Hanuš Sedláček

KRTORYT CONTRA PTAKOLET

Román pro mládež
Ilustroval Jaroslav Malý - 179 stran
Nákladem Svat. Hrnčíře v Nymburku - 1948

Na rušné pražské ulici probíhal rozhovor dvou kamarádů inženýrů Cháry a Spury, kteří komentovali nemožnou situaci v pražské dopravě, kde často dochází ke zranění i úmrtí cestujících i chodců. Z města, které mělo v roce 1930 pouze 848.081 obyvatel, vyrostlo velkoměsto se dvěma miliony obyvatel, moderní po všech stránkách, ale dopravu se nepodařilo vyřešit. Naopak během doby musela být řada lidí umístěna v nervových sanatoriích, neboť nevydrželi dopravní ruch a jeho hluk.

A zde došlo k rozepři dvou kamarádů z dětství. Chára byl přívržencem podzemní dráhy, zatímco Spura zastáncem dopravy orientované na bezhlučné kluzáky. Oba kamarádi se proto ve zlosti rozešli.

Za Spuru se postavil ředitel Banky průmyslníků Donát a milionář Kormut, kteří do projektu investovali peníze a očekávali příslušné zisky. Dali mu k dispozici přepychovou vilu a velkou pokusnou dílnu. Chára zatím bydlel v malém pokojíčku a stoupencem jeho myšlenky byl jen 13-letý chlapec Petr Drastil, který mu všemožně pomáhal.

Spurův projekt se zakládal na výstavbě velkých, sto metrů vysokých plošin, odkud startovaly kluzáky s cestujícími vymrštěné katapultem. Získaly tak velkou rychlost, že snadno doletěly na další plo-

šina a hned mohly startovat dál. Tyto plošiny měly být vystavěny po celém městě a tvořit tak síť vzdušné dopravy. Plošiny byly se zemí spojeny rychlovýtahy. Kluzáky dostaly název ptakolety. Proti plošinám protestovali obyvatelé domů pod nimi, protože jim zacláněly slunce, ale Kormutovy úřady námitky odstranily. První plošina se začala stavět na Bohdalci.

Chárův projekt naopak předpokládal, že pod ulicemi i jednotlivými domy bude vybudována celá síť tunelů. V nich se měly pohybovat jednotlivé kabiny. V kabinách byl plán města se všemi trasami a cestující si stisknutím tlačítka mohl zvolit místo, kde chce vystoupit. "Vozíky - klece probíhají nejrozmanitějšími směry v podzemní síti tunelů, vyhýbání je zařízeno automaticky, takže srážka vozidel je vyloučena. Citlivé "oko" dovede zastavit vozík, aby na druhý nenarazil. Nevýhoda, že do vozíku může usednout jedna, nejvýše dvě osoby je vyvážena tím, že po kolejích podzemní dráhy jezdí nesmírné množství vozíků, takže se na každého pasažéra dostane."

Chára měl spojence v inženýru Drobném, který vynalezl stroj krtoryt, jenž snadno prorážel podzemní tunely dostatečně průjezdné pro kabiny. Další spojenec chemik Adam vymyslel elektrickou pec, která vytěženou zeminu měnila na skelovitou hmotu, jíž se vyzdívaly tunely.

Oba způsoby dopravy navíc nabízely nějakou atrakci: ptakolety krásný výhled na Prahu a krtoryt zase filmy a hudbu z přístroje umístěného v každé kabině.

Zatímco Spuru podporovala Banka průmyslníků, za Chára se postavila banka Kotva, "banka drobných lidí", a nastal boj nejen mezi oběma druhy dopravy, ale i mezi oběma bankami. Byl veden hlavně na stránkách novin, kde se snažili různými způsoby zesměšnit protivníka. Začaly vznikat kroužky stoupenců Chárových i Spurových, či spíše už strany krtorytu a ptakoletu. Zápas vyvrcholil, když se jednou stoupenci krtorytu sešli na Václavském náměstí a stoupenci ptakoletu na Staroměstském náměstí. Jejich průvody se střetly a policie i hasiči měli co dělat, aby od sebe oddělili rozvášněné zastánce dvou dopravních systémů.

Nakonec rozhodly úřady, že se vyzkouší oba druhy, a byla zahájena výstavba jak podzemní dráhy, tak i leteckých plošin. Banka průmyslníků se neštítila toho, aby najala špióna a sabotéra, který se pokusil zničit Chárovo dílo. Ale strojník Kalina včas odhalil agenta Rokose a podzemní dráhu zachránil. Aby byla cestující veřejnost

zbavena strachu z tohoto neznámého druhu dopravy, byl zahájen zkušební provoz, který se setkal s velkým úspěchem.

Také Spura zahájil pokusné lety na trati Bohdalec-Vinohrady. Zpočátku také probíhaly bez problémů, ale pak se ptakolet, v němž letěl Spura, srazil s jiným strojem a Spura byl těžce raněn. Milionář Kormut s ním po tomto neúspěchu už nechtěl mít nic společného a ujel za hranice. Naopak Chára spěchal ke Spurovu lůžku, smířili se a obnovili své přátelství.

Byla dosažena dohoda, že dopravu v Praze bude nabezpečovat podzemní dráha a v okolí Prahy zase ptakolety.

"Tak jako vidíme nyní ve všech větších městech reklamní tabule se jménem Bata, tak o desítku let později uviděli byste na domech firmu Chára et Spura." Jejich světová dopravní společnost má "svoje filiálky v Americe, v Austrálii, na Sibiři, mají své podzemní dráhy téměř ve všech velikých městech na všech pevninách zeměkoule ... Z továren firmy Chára a Spura se vyvážely stroje do ciziny a firma také vyráběla krtoryty a zařizovala podzemní dráhy systému Chára-Drobný -Adam. Obojí dobře šlo a když byl podnik znárodněn, měl ve světě zvláště dobré jméno. A tak se stalo, že nevyhrál ani krtoryt, ani ptakolet, ale že měl každý své místo, kterým sloužil svému národu a lidstvu celému!"

Sedláčkův román bychom mohli nazvat technologickou dopravní sci-fi. Jeho námět je nám blízký, bohužel dosud není problém pražské dopravy vyřešen a každý by přivítal podzemní dráhu, jakou nám popisuje Sedláček. Ten je vůbec stoupencem moderní dopravy a již ve svém prvním sci-fi románu Poslední bitva (román roku 2014-2033), který vyšel r. 1933, věnuje velkou pozornost dálnicím a elektrickým drahám.

Sedláčkova kniha, kterou jsme vám představili, má chudý a popisný děj, jen občas je zpestřen nějakým tím špiónem. Hlavní pozornost věnuje popisům ptakoletu a krtorytu. Román je zajímavý hlavně těmito popisy. Musím říci, že bych se uvedených vynálezů strašně rád dožil; myslím na ně hlavně ve chvílích, kdy cestuji současnou pražskou hromadnou dopravou.

- eč -

Klíč k neznámé slovenské science-fiction

S. Dežo Tučan

SLOVÁCI V STRATOSFÉŘE

(Bratislava, 1936, nákladem Smějících se filozofů)

Z Ameriky do Bánské Bystrice se vrací milionář Šimko. Přiváží si stratosférický balon, ve kterém mají Slováci překonat výškový rekord. Let se oddaluje a tak Štefan Haluza s Karlem Mistríkem a jeho ženou balon ukradnou a odletí. Neovládnou ho a z výšky 70 km je kosmický proud zanese na Mars. Zde je přivítají slovensky, mají totiž dalekohledy, kterými mohou číst noviny na Zemi. Marťani jsou původem ze Země, kam před miliony let spadl obrovský meteorit a z vysoce vzdělaného lidstva se zachránili jen ti, kteří byli ve vzduchu v balonech a vzducholodích; tlaková vlna je vyhodila do výše a kosmické proudy roznesly po planetách. Mars rozděluje na dvě části od pólu k pólu se rozprostírající pohoří Korakarum, vyšší než atmosféra, takže se neví, co je na druhé straně. Nevrátila se odtamtud ani jedna z raket, které tam vystřelují. Před lety vynašel jeden lékař sérum prodlužující život, všichni ho užili, ale brzy na to se přestaly rodit dívky a tak na 1 ženu připadá 100 mužů. Dívky jsou mužům zasnubovány už po narození a místo vyznamenání jsou přidělovány ženy.

Haluza se při návštěvě státního ústavu zamiluje do slečny Mi-lé. Podruhé ho tam nepustí, a proto vymyslí novou politickou stranu, jejíž programem je vyhlásit ženy za společné a vydávat lístky na lásku. Začne agitovat, vydávat časopisy. Časem se Haluza z novin dozví, že Mi-lá byla přidělena ministrovi vnitřních záležitostí. Vyprovokuje nepokoje a je odsouzen k vystřelení na druhou stranu. Hnutí se však šíří dál, vlády i Mi-lé se zmocní generál Hu-pe. Všechny ženy jsou soustředěny do ústavů, jsou vydány poukázky, každá však má právo vybrat si sama prvního manžela. Proto jsou představovány v televizi a je vyhlášena dámská volenka - před každou defilují muži a ona si vybírá. Brzy je volba skončena, ale muži si ženy poschovávají, takže většině zbydou jen lístky. Rozpoutá se lov na ženy. Tehdy se vrací Haluza a oznamuje, že na druhé straně jsou jen ženy.

Pej-fu, který zabil diktátora, nechce vydat Haluzovi Mi-lou, dokud nevymyslí vrtačku na provrtání horstva. Horstvo se dá rozrušit tekutým vzduchem a Marťani začnou dělat tunely.

Tehdy se k Sluneční soustavě přibližuje 35 km dlouhá vesmírná loď ze souhvězdí Velkého vozu. Zjistí, že Marťani se chtějí dostat k ženám, které oni pěstují na druhé straně a potom je vysazují jako Evy na vhodných planetách spolu s Adamy a tak planety osidlují. Vyšlou svého vyslance, Marťani ho neposlechnou a provrtají Korakorum. Následuje generální svatba, kterou přeruší jen přistání Velkovozanů. Kapitán chce Marťany potrestat za krádež žen tím, že 10 000 let budou kopat kanály ve tvaru obrovského nápisu "Nepokradeš"! Neodolá však a políbí Mi-lou. Za krádež polibku je souzen, přičemž ho pozemšťané přelstí. Musí potom Haluzovi a Mi-lé dovolit, aby jeho paprskometem uhladili povrch Marsu a z výšky napsali nápis "Kde se lidé milují, tam soudce nemá co hledat!".

Mistríková a její muž umírají a na Zemi se vrací Haluza s Mi-lou v balonu, který Velkovozani vypustí ve stratosféře.

Kniha je vtipně napsána, zajímavé jsou i ilustrace - autor použil několik pseudodokumentárních fotografií ve stylu Součkovy trilogie, např. "Vesmírová loď Velkovozanů nad prvním měsícem Jupitera (v pozadí planeta Jupiter)" - loď má tvar létajícího talíře.

- Klíč -

Samo Tokeš

ZÁKLADŇA V OBLAKOCH

(Naše romány č. 5, str. 36)
Rok vydání: 1946

Děj románu se odehrává v roce 2946. Světovou Unii znepokojuje stoupající počet záhadných zmizení předních vědců. Poslední únos profesora Elliota vyvolal značné pobouření Výboru Unie. Mladý profesorův asistent dr. Mark Arrew byl pověřen nalezením profesora.

V převlečení se mu podaří dostat do podzemního Ocelového města - díla Lecouverta, dřívějšího profesorova soka v lásce. Lecouvert společně s unesenými vědci a dalšími, hlavně množstvím zotročených dělníků, vybudoval toto město pod pouští. Únos profesora byl proveden za účelem získat z profesorovy pracovny nový vynález - "radon", pomocí kterého chtěl Lecouvert ovládnout celý svět.

Dr. Arrewa v podzemí odhalí a uvězní. Rovněž profesorovu dceru Joan uvězní v podzemí, aby získali heslo, pomocí kterého se chtějí zmocnit radonu.

V podzemí pracuje i Arrevův sok v lásce k Joan - Bob Stanley. Jelikož Výbor Unie odmítl přijmout podmínky kladené Lecouvertem, tento plánuje zničit New York, Londýn, Paříž a Řím, aby demonstroval svou sílu. Situaci zachraňuje Bob Stanley, který se rozhodl namísto celé planety zničit raději Základnu v oblacích, kde jsou připraveny střely, které mají být vystřeleny na zmíněná města. Lecouvert je zabit v podzemí ocelového města a příběh končí happy - endem - zásnubami Joan a Marka.

Doporučujeme přečíst hlavně proto, aby čtenář získal přehled o tom, co všechno bylo v historii československé sci-fi vydáno.

- Klíč -

Samo Tokeš

DOBYVATELKA MESIACA

(Naše romány, č. 41, Bratislava, 1, III.1948)

Děj se odehrává v roce 2048. James Preston ve službách Spojených evropských národů po smrti svého adoptivního otce lorda Cecila Prestona dostává tajný rozkaz letět do Castlu. Jeho bezhlučné letadlo tam havaruje, zraněného Jamese najde místní obyvatelka - dívka Maureen, která ho potom ošetřuje. Před její rodinou se ale nakonec oba musí ukrýt v nedalekém zámku sira Richarda Mahoneyho. Toho místní lidé nemají rádi kvůli pokusům, které dělá se svým pomocníkem Astorem. Nedaleko totiž vybuchla atomová bomba a obyvatelé se

přestěhovali do New Castlu, kde žijí přírodním způsobem.

V téže době jako James a Maureen se na zámku objevuje i Dupont s nabídkou prof. Herbiera k účasti na tajném plánu sira Richarda letět na Měsíc. Ten však nechce s sebou nikoho brát, jeho let má být únikem před lidstvem.

Druhý den, kdy všem ukazuje gondolu, ve které chce letět, vtrhnou na dvůr sedláci a celá společnost se skryje v gondole. Ta odstartuje. Cestou se z nástěnné skříně vynoří inspektor Murdoch, který pronásleduje Duponta.

Po přistání na Měsíci vyjdou na procházku v gumových vzduchotěsných oblecích. Zároveň hledají gondolu jediného člověka, který před nimi přistál na Měsíci v r. 1984 a nevrátil se. Najdou ho mrtvého mimo loď, zemřelého na srdeční slabost. Najdou i vzácnou horninu lunium.

Druhého dne vyjdou všichni kromě Maureen, protože nemají dost obleků. Dupont se však vrátí sám s taškou plnou lunia. Před gondolou omdlí a Maureen mu vybíhá pomoci. Nadýchá se však místního vzduchu a ztratí vědomí. Dupont odletí a přiběhnuvší muži už mohou jen odnést Maureen do druhé gondoly. Tam se Maureen probere a po několika dnech ji napadne vrátit se s druhou gondolou zpět. Astor mezitím přezkouší a opraví přístroje a odhalí své inkognito - je to Jamesův otec, lord Cecil. Nezemřel totiž po atentátu, který naň spáchali Dupont a spol. Atentát byl součástí plánu Bloku asijských států na získání radioaktivního lunia a tím i světovlády.

Cestou zpátky potkávají i svou gondolu uvázlou v indiferentním pásmu mezi Zemí a Měsícem, kde po zásluze zůstal uvězněný Dupont.

- Klíč -

NOVINKY Z KOSMOLOGIE - MODEL CHAOTICKÉ INFLACE

(Zrušili nám velký třesk)

Úvodem několik základních pojmů:

V i d i t e l n ý m v e s m í r e m nazýváme takovou oblast, v našem okolí, která by byla viditelná v případě, že bychom disponovali libovolně velkými a libovolně dokonalými dalekohledy. Objekty, jejichž světlo (elmg. vlnění) k nám letí déle než zhruba 15 miliard let, nemůžeme principiálně dnes vidět, protože před touto dobou byl vesmír pro elmg. vlny neprostupný (neprůhledný).

Podle dosavadních představ začal být vesmír "průhledný" až asi 100 tisíc let po velkém třesku. Pro neutronové záření začal být vesmír prostupný již asi vteřinu po velkém třesku a pro gravitační vlny 10^{-43} sec po velkém třesku.

Poloměr viditelného vesmíru je přibližně 10 000 Mpc (megaparseců) čili něco přes 30 miliard světelných let. (V obecně relativistické kosmologii se světlo nemusí šířit "rychlostí světla". Může se šířit podstatně rychleji, lze říci, že ho "unáší" rozpínání prostoru.)

Doposud nejsilnější dalekohledy jsou schopny zaregistrovat velké superkupy galaxií ve vzdálenosti asi 2-3 miliard světelných let, kvasary zhruba ve vzdálenosti 8-10 mld světelných let. Poloměr viditelného vesmíru (10 tisíc Mpc) vyjádřen v centimetrech dělá 10^{28} (1 a 28 nul čili 10 tisíc kvadrilionů centimetrů). Přejděme ale k našemu tématu.

x x x

V posledních 3-4 letech došlo v kosmologii k dost dramatickým změnám. Zjednodušeně řečeno, byl "zlikvidován" velký třesk. Tajuplná singularita na počátku, jejíž chování se neřídilo dosud známými zákony a mohlo by být popsáno (možná, nikoli jistě) teprve dosud neexistující kvantovou teorií gravitace, se zdá být zbytečná. Friedman-Lemaitreovská (standardní) kosmologie, relativně dominující ve fyzikální kosmologii zhruba od počátku let třicátých a bezkonkurenčně vládnoucí od poloviny let šedesátých, je prý překonána. Přesněji řečeno popisuje chování našeho vesmíru pouze v blízkém okolí. Ve větších vzdálenostech je všechno jinak. Situaci ve velkých oblastech

prý vystihuje lépe tzv. de Sitterův model, který je nekonečný v prostoru i čase a exponencielně se rozpíná od mínus nekonečna do plus nekonečna.

Pokusím se nyní popsat poslední vývoj poněkud podrobněji.

Standardní friedmanovské modely vesmíru je možno rozdělit do tří kategorií: modely eliptické (sférické), model parabolický (mezní) a modely hyperbolické. Všechny tři typy modelů se rozpínají z počáteční singulatury (velkého třesku). Z tohoto hlediska mají tedy všechny konečnou minulost. Jejich plánovaný budoucí vývoj je naproti tomu různý. Sférické modely po určité době zpomaleného rozpínání dosáhnou maximálního objemu a pak se budou opět smršťovat až do nové singularity. Modely hyperbolické a model parabolický naproti tomu své rozpínání nikdy úplně nezastaví, i když se budou rozpínat také stále pomaleji a pomaleji. Další významný rozdíl spočívá v tom, že sférické modely mají konečný celkový objem, který se nejdříve zvětšuje a pak zase zmenšuje (říkáme, že jsou to modely uzavřené), modely hyperbolické a model parabolický mají naproti tomu objem vždy nekonečný (modely otevřené).

Dvojrozměrnou analogii sférického modelu si můžeme představit jako p o v r c h nafukující se koule (nikoli tedy jako vnitřek této koule !!!). Podobně jako na kouli, i ve sférickém prostoru, pohybujeme-li se stále tímtéž směrem, dojdeme nakonec na místo, z něhož jsme vyšli. Rozdíl spočívá pouze v tom, že zatímco na povrchu koule máme čtyři světové strany, ve sférickém prostoru jich máme 6. (Navíc ještě nahoru a dolů – letíme-li nahoru stále tímtéž směrem bez jakéhokoliv zatáčení, dojdeme (ve sférickém prostoru) nakonec na místo, z něhož jsme vyšli.) Samotný trojrozměrný sférický prostor si ovšem představit nemůžeme.

Ještě horší je situace u hyperbolických modelů. U hyperbolického prostoru si nemůžeme představit ani dvojrozměrnou analogii. Takovouto dvourozměrnou analogií by totiž byl povrch koule o imaginárním poloměru v pseudoeuklidovském prostoru indexu 1. A kouli o imaginárním poloměru, byť pouze trojrozměrnou, si normálně uzpůsobený člověk zpravidla představit nedokáže. Naproti tomu mezní, parabolický model je představitelný snadno. Jeho okamžitý prostorový řez je totožný s námi vnímaným trojrozměrným obyčejným euklidovským prosto-

rem. Dvojrozměrnou analogií bude v tomto případě nekonečná rovina, ovšem rovina gumová, na všechny strany se natahující.

Na otázku, zda je náš fyzikální vesmír otevřený, uzavřený či mezní, tedy konečný či nekonečný (případně, zda je vůbec friedmanovský) nám současná teorie nedává odpověď. To je nutné zjišťovat experimentálně (observačně). A v této oblasti nám pozorování (především astronomická) navzdory svému vzrůstajícímu dosahu nedávají uspokojivou odpověď. Vesmír se zdá být až nepochopitelně přesně mezní. Tento observační výsledek je potvrzován také analýzou vývojových mechanismů v raném vesmíru. Ukazuje se, že již poměrně nepatrná odchylka od hodnot příslušných meznímu modelu (v obou směrech) by vedla k tomu, že by nevznikly ani galaxie, ani hvězdy, ani chemické prvky. Vůbec se zdá, že známý charakter našeho vesmíru je závislý na několika krajně (až nevysvětlitelně) nepravděpodobných hodnotách počátečních parametrů.

Friedmanovská kosmologie se v posledních desetiletích z krásné ale dost samoúčelné a málo ověřitelné teorie přeměnila na jednu z nejcentrálnějších oblastí fyziky. Způsobil to jednak příliv empirických dat, který začal narůstat přibližně od konce let padesátých, jednak skutečnost, že raný vesmír (a jeho dnes pozorovatelné důsledky) se stal v 70-tých letech ideální (a v některých případech vlastně jedinou) "laboratoří", v jejichž extrémních podmínkách je možno ověřovat nejnovější fundamentální fyzikální teorie. Tím závažnějším problémem se z hlediska fundamentální fyziky zdá být jeho "nepravděpodobnost".

První vysvětlení této nepravděpodobnosti našeho vesmíru se objevilo již v 70. letech. Byl jím tzv. a n t r o p i c k ý p r i n c i p: náš vesmír je takový, j a k ý j e , p r o t o ž e k d b y b y l j i n ý , n e m o h l i b y c h o m e x i s t o v a t a t u d í ž b y c h o m h o a n i n e m o h l i p o z o r o v a t.

Takto zhruba vypadala situace v kosmologii v r. 1976, kdy Steven Weinberg vydal své "První tři minuty" (0,01 - 180 s).

V 80. letech se objevilo nové, fyzikálnější řešení. Byly jím tzv. inflační modely vesmíru, navazující ve svých prvních verzích na nově vzniklé teorie "velkého sjednocení" (grandunifikace - jednotná teorie elmg., silných a slabých interakcí).

V době mezi 10^{-35} - 10^{-33} sec (od velkého třesku - tedy hluboko před začátkem Weinbergových "prvních třech minut") mělo podle inflační teorie ve vesmíru dojít k fázi nesmírně zrychleného exponenciálního rozpínání (v prvních variantách asi 50 řádů) -stooktavionkrát. Následkem toho je kauzální (a tedy např. i přibližně gravitační) horizont nesrovnatelně vzdálenější než horizont elektromagnetický (hranice viditelného vesmíru). Proto, ať již je náš vesmír otevřený (nekonečný) či uzavřený (konečný), tj. ať již je záporně či kladně zakřivený, v malé oblasti viditelného vesmíru to nemůžeme poznat. (Podobně jako prohlídkou fotbalového hřiště nezjistíme kulatost země.) Viditelný vesmír nám podle inflační teorie musí připadat "rovný", tj. euklidovský a tudíž mezní.

"Inflace" vyřešila i řadu dalších záhad, měla ale také své problémy, a to vedlo ke vzniku nových variant inflačních modelů. Inflační fáze se nejprve prodlužovala, pak se přesouvala blíže k velkému třesku, od grandunifikační inflace se přešlo k inflaci supergravitační ("jednotná" teorie z druhé poloviny 70. let - v této vývojové fázi byl inflační model popsán v článku "Fyzikální miniinformace pro scifisty" - časopis Poutník č. 3).

Nakonec (zatím) se dospělo k tzv. chaotické inflaci (CH.I.), což je model, ve kterém inflace pohltila samotný velký třesk. Ve starších modelech (včetně supergravitační I.) dochází k inflaci následkem podchlazení vakua v důsledku rozpínání vesmíru těsně po velkém třesku. V CH. I. se ukazuje, že k započetí inflace žádné předběžné rozpínání není nutné. Stačí, aby se hodnota skalárního potenciálu vakua (např. v důsledku kvantových fluktuací) pohybovala v určitých (jednoznačně vypočtených) mezích, a inflace se sama rozeběhne. Dojde k expanzi o 100 tisíc - 10 miliard řádů (ještě v supergravitační inflaci šlo "pouze" o 500 řádů), skalární potenciál vakua klesne natolik, že v části vzniklého objemu dojde k přechodu na "nože" - vakuum a zbytek skalárního potenciálu se vysráží na horkou a hustou "raně friedmanovskou" plazmu. Vznikne obrovská "bublina", ve které jsou podmínky odpovídající friedmanovu modelu v čase zhruba 10^{-34} sec.

V druhé části inflační oblasti dojde v důsledku kvantových fluktuací vakua naopak ke zvýšení skalárního potenciálu na maximální hodnotu (odpovídající horní mezi platnosti obecné teorie relativity) a

a inflační expanze tam pokračuje. V další fázi tam vznikají nové bubliny a proces exponenciální expanze pokračuje bez časového omezení. Specifické vlastnosti skalárního potenciálu vakua přitom zajišťují, že toto zdánlivé perpetuum mobile ve skutečnosti nenarušuje princip zachování energie. Dokonce ani představa, že takovýto proces probíhá nejen "do nekonečna", ale i od nekonečné minulosti není v rozporu ani s pozorovanými fakty, ani s fyzikálními zákony.

Můžeme tedy říci, že naše představy o vesmíru (našem) se v poslední době dost zkomplikovaly. V supervelkých měřítcích se vesmír chová Sitterovsky (exponenciálně se nesmírnou rychlostí rozpíná), přičemž, a o tom jsme se pro jednoduchost nezmiňovali, je pravděpodobně 10-ti rozměrný (9 prostorových rozměrů a 1 čas). Uvnitř této Sitterovské oblasti jsou jako díry v ementálském sýru rozmístěny friedmanovské bubliny velikosti $/10^{10}/^{5}$-$/10^{10}/^{10}$ světelných let. (Dostali bychom samozřejmě stejné číslo, i kdybychom za jednotku vzali 1 cm, případně 1 Mpc.) Rozdíl mezi centimetrem a megaparsecem je 24 řádů. 10 miliard (případně 100 tisíc) bez 24 je zase 10 miliard (případně 100 tisíc). V důsledku různého průběhu tzv. kompaktifikace, jakož i v důsledku jiných procesů, mají přitom různé bubliny různý počet rozměrů, různé základní fyzikální zákony a konstanty atd. (Namísto elmg., silné a slabé interakce mohou mít nějaké úplně jiné interakce.) Stejná je pouze gravitace. V jedné takové bublině žijeme. V této souvislosti je nutno zdůraznit, že bubliny nejsou nějakými parciálními vesmíry. Jsou to prostě různé oblasti našeho vesmíru. Navíc c e l á d e S i t t e r o v s k á oblast by měla být přístupná pozorování. Nikoliv ovšem optickému, ale za pomoci gravitačních vln.

Měřítková ilustrace velikosti bubliny.

Viditelný vesmír má velikost 10^{28} cm (30 mld světelných let). Proton má velikost 10^{-13} cm. Atom je 100 tisíckrát větší. Má velikost 10^{-8} cm. Představme si nyní, že náš viditelný vesmír hraje úlohu protonu v nějakém megavesmíru. Z mnoha takových viditelných vesmírů jsou uděláno jakési megajádra megaatomů, kolem nich ve stotisíckrát větší vzdálenosti krouží megaelektrony, z megaatomů jsou udělány megalátky tuhé, kapalné i plynné, megaplanety a megahvězdy, megagalaxie atd.

Jak velký byl příslušný vesmír?
Jeho rozměry by byly 10^{69} cm!

Kdybychom celý proces opakovali, pak rozměry dalšího "super-ultramegavesmíru" by byly stále pouze 10^{110} cm. A rozměry našich bublin jsou 10^{100000}-$10^{10000000000}$.

V poslední době se opět šíří zprávy o existenci nenulové klidové hmotnosti u elktronových neutrin. Potvrzení těchto zpráv by mohlo vyřešit problém tzv. chybějící hmoty. Všech známých druhů hmoty je totiž ve vesmíru podstatně méně, než jak by odpovídalo mezní hustotě vesmíru, tj. hustotě, jakou by měl mít předpokládaný mezní parabolický model vesmíru. Z tohoto hlediska by klidová hmotnost neutrin mohla být dalším potvrzením inflačních teorií. Celá záležitost by ale mohla dopadnout také podstatně méně optimisticky. Kdyby totiž byla hmotnost neutrin příliš vysoká, znamenalo by to, že je náš vesmír uzavřený a s největší pravděpodobností dost malý. (Řádově ne o mnoho větší než viditelný vesmír.) Pak by inflační model nemohl platit a my bychom namísto v prostorných bublinách obklopených zajímavým falešným vakuem, žili v jakémsi kulovém kriminále představujícím navíc načasovanou stlačovací komoru. Lze doufat, že dosavadní úspěchy inflačních modelů tuto pochmurnou variantu vylučují.

Petr Brodský

Robert E. Howard

VĚŽ SLONA

Conan pokračoval ve své cestě na jih přes divoké hory, které oddělují východní Hyborské národy od stepí Turanu. Nakonec dorazil po dlouhém putování do města Arenjunu, které je proslulé v celé Zamoře jako město zlodějů. Byl nováčkem v civilizovaném světě a nemínil se zákonům tohoto světa příliš přizpůsobovat. Získal, či přesněji řečeno, vydobyl si za poměrně krátkou dobu pověst profesionálního zloděje, a to i mezi lidmi, kteří považují krádež za vznešené umění a slovo zloděj je pro ně označením ctihodného řemesla. Nicméně byl Conan ještě velmi mladý a spíš odvážný než skušen[illegible]

Pochodně arenjunské čtvrti Maulu čadivě blikaly. Zloději snad z celého východu pořádali v Maulu jako každou noc svůj divoký karneval. Tady mohli [illegible] opíjet se, řvát a prát se bez omezení, protože počestní [illegible] z jiných čtvrtí zdaleka vyhýbali a hlídky, podplacené hrstí zlatých [illegible] přivíraly ne jedno, ale obě oči. V křivolakých nedlážděných [illegible], plných hromad odpadků a louží, špinavé, páchnoucí vody se potáceli řvoucí, opilí pobudové. Ve stínech a temných zákoutích svítila ocel mečů a zněl opilý smích žen. Zář pochodní probleskovala rozbitými okny. Každého nového příchozího jako úder do tváře nejdříve zasáhl pach vína a zpocených těl. Pak uslyšel cinkot džbanů, slova sprostých odrhovačeк, úder ztvrdlé pěsti do špinavého stolu a nadávky snad ve všech známých jazycích.

V jednom z nesčetných pajzlů se pod nízkým a zakouřeným stropem sešla společnost nejhrubšího zrna. Oblečeni do nejhroznější směsi hadrů a cárů, seděli tady vedle sebe námezdný vrah s únoscem dětí, dlouhoprstý zloděj a placený rváč, nadutí lumpové s ženštinami, jejichž řemeslo nenechávalo nikcho na pochybách. Domorodci byli v převaze. Byli to Zamořané, s tmavou pletí a tmavýma očima, s dýkami ve zdobených pasech a se zradou v srdci. Ale byli tam také zkušení vlci z mnoha cizích zemí. Tam seděl obrovský hyperborejský odrodilec, zachmuřený, nebezpečný, s širokým mečem u boku, protože v Maulu nosili všichni muži svou ocel zcela otevřeně. Na druhé straně stál shemitský peněžník, odporný, kudrnatý vous pod jestřábím nosem. Na koleně svého vlhkého Gundermana - námezdného žoldnéře bez zaměstnání seděla brunetka dívka se zkušenýma očima. A tamten velký, tlustý lump, jehož sprosté vtipy a výkřiky vyvolávaly vlny veselí, byl únosce žen. Přišel až za vzdáleného Kothu, aby se se Zamořany podělil o své znalosti v oboru krádeží žen. Žena, zvláště krásná žena, byla velmi žádaným a drahe placeným zbožím v mnoha královstvích. Tlusťoch toho uměl v tomto směru tolik, že své znalosti nestačil ani uplatnit. V té chvíli přerušil šťavnaté líčení půvabů své vyhlédnuté oběti a ponořil čenich do korbele napěněného piva. Pak odfouk pěnu z oduřelých rtů a řekl: "U Bela, boha všech lumpů a zlodějů, já jim ukážu, jak se kradou ženy. Budu s ní za zamorskými hranicemi před svitáním a tam už bude čekat karavana, která ji odveze. Jeden hrabě z Ophiru mi slíbil 300 stříbrňáků za štíhlou, mladou Ophiřanku z lepší rodiny. Celé týdny jsem putoval jako žeb-

rák v pohraničních městech, než jsem našel takovou, co se hodí. Ale je to kousek!"

Poslal vzdušný polibek do neznáma.

"Znám v Shemu pány, kteří by za ni dali všechno. Snad by i prozradili tajemství Věže slona", dodal pak a otočil se zpět ke svému pivu.

Zatahání za rukáv jej přimělo k tomu, že se se zavrněním otočil. Uviděl vedle sebe stát vysokého, štíhlého a svalnatého mladíka. Na jeho zjevu bylo vidět, že se do této společnosti zrovna nehodí. Mezi všemi těmi lumpy vypadal jako šedý vlk, který omylem zabloudil do smečky prašivých psů. Levná tunika nemohla zakrýt tvrdé, vypracované linie postavy. Široká, silná ramena, mohutný hrudník, štíhlý pas a svalnaté paže. Pleť měl opálenou do ořechova, ošlehanou pobytem pod širým nebem, oči v hnědé tváři zářily modrým ohněm. U boku se mu houpal meč v odřené, kožené pochvě.

Kothánec se poněkud zarazil a proti své vůli ucouvl, protože tenhle mladík nepatřil k žádné národnosti, s kterou se v životě setkal.

"Mluvil jsi o Věži slona", řekl mladík zamorštinou, se silným cizím přízvukem.

"Mnoho jsem slyšel o téhle věži, jaké vlastně skrývá tajemství?"

Mluvil tiše a zdálo se, že patří spíše k těm mírnějším a bázlivějším než ke rvavým lumpům. Kothánccva odvaha, povzbuzená navíc pivem a mladíkovým slušným vystupováním vzrostla. Nadmul se pocitem vlastní důležitosti.

"Tajemství Věže slona?", vykřikl. "To přece ví každý hlupák, že v té věži sídlí velekněz Yara a ukrývá v ní obrovský drahokam jménem Sloní srdce, který je zdrojem celé jeho magické moci!"

Mladík chvilku přemýšlel.

"Viděl jsem tu věž", řekl. "Stojí ve velké vysuté zahradě nad úrovní města a je obehnána vysokou zdí ze všech stran. Neviděl jsem však nikde žádné stráže. Zdi by se daly snadno přelézt. Proč se nikdo dosud nepokusil ukrást ten tajemný drahokam?"

Kothánci nejprve poklesla nad prostoduchostí ubohého barbara čelist. Pak vybuchl v záplavě posměšného veselí, ke kterému se připojili i ostatní.

"Slyšíte toho pohana?", skřehotal. "Chtěl by ukrást Yarův magický kámen! Podívej, člověče", obrátil se s hrozivým výrazem k

mladíkovi, "řekl bych, že patříš k nějakému mizernému kmeni severních barbarů ..."

"Jsem Cimmeřan", vpadl mu cizí mladík do řeči a jeho tón již nebyl ani v nejmenším přátelský. Obsah odpovědi a způsob, jakým byla pronesena, mohl Kothánce varovat. K jeho neštěstí bylo království Koth daleko na východ, kde hraničilo s královstvím Shemu a i když se setkal se spoustou různých národností na svých cestách, o severních rasách nevěděl téměř nic.

"Tak nastav uši a uč se moudrosti, cucáku", řekl a pozvedl džbán, kterým nejprve ukázal na zmateného mladíka. "Jak víš, tak Zamora a zvláště pak Arenjun se může pyšnit takovým množstvím skvělých zlodějů, jako žádná jiná země na světě. Ba ani Koth ne. Kdyby bylo v silách člověka ten kámen ukrást, pak by byl již dávno pryč. Vykládáš tady o přelézání zdí, ale kdybys tu zeď přelezl, přál by sis být co nejrychleji zpět. V zahradách nejsou stráže ani v noci, ale to má svůj dobrý původ. Chtěl jsem tím říci, že tam nejsou lidské stráže, samozřejmě. Zato na strážnici v přízemí věže se to ozbrojenci jen hemží. I kdyby se ti podařilo oklamat to, co se plíží zahradou, stále bys musel ještě projít místností plnou vojáků. Jinak se do věže nedostaneš a kámen je uložen v jednom z hořejších pater věže."

"Ale kdyby se člověku podařilo projít zahradou", odporoval Cimmeřan, "proč by nemohl vniknout do věže horem a tak se vyhnout všem strážím?"

Kothánec na něj užasle vytřeštil oči.

"Slyšeli jste ho?", vykřikl nevěřícně. "Ten barbar si myslí, že je orel, který vyletí na diamanty posázený vrchol věže, která je jen 150 stop vysoká. Navíc má stěny hladké jako sklo!"

Cimmeřan se rozhlédl okolo sebe, znovu zmaten výbuchy zlomyslného smíchu, které vyvolala Kothánceova jízlivá poznámka. Conan na této poznámce neshledával celkem nic veselého a žil v civilizovaném světě příliš krátce na to, aby pochopil křivolaké myšlení civilizovaných lidí. Civilizovaní lidé byli hrubější, méně čestní a proradnější než kterýkoliv divoch. Civilizovaní lidé jsou totiž mnohem větší hrubci a hulváti, protože vědí, že takoví v zásadě mohou být, aniž hrozí nebezpečí, že jim za to někdo rozetne lebku. Byl zmatený a rozzlobený a bezpochyby by se byl v rozpacích tiše vytratil, ale Kothánec se rozhodl, že si s ním ještě trochu zažertuje.

"Tak pojď! Rychle! Pouč tyhle žabaře, kteří byli zloději dřív, než ses vylíhnul, popovídej jim, jak ty bys to provedl!"

"Když se spojí šikovnost s odvahou, vždycky se najde cesta!", odsekl podrážděný Cimmeřan vztekle.

Kothianec se rozhodl považovat tento výrok za osobní urážku. Tvář mu zrudla vztekem.

"Jak?", zařval. "Ty se odvažuješ učit nás zlodějskému řemeslu a ještě naznačovat, že jsme zbabělci?! Táhni! Zmiz mi z očí!" a divoce Cimmeřana odstrčil.

"Tak! Nejdřívě si ze mě budeš tropit šprýmy a pak na mě ke všem ještě položíš svoje špinavé pracky?!", procedil Cimmeřan mezi zuby a jeho zlost prudce vzplála. Vzápětí oplatil Kothiánci takovým políčkem, že tlusťoch upadl na hrubě roubenou stolní desku, která jej zachránila před pádem na zem. Pivo se rozstříklo na všechny strany a Kothiánec se zaječením sahal po meči.

"Pohanský pse! Za tohle ti vyříznu srdce z těla!"

Ocel se zablýskla a zástup se rozprchnul. Ve vzniklém zmatku kdosi porazil jediný stojan s loučemi stojící u dveří. Zavládla tma, ve které se ozýval zmatený dusot nohou, řinkot rozbíjeného skla, praskot nábytku, kteří prchající poráželi, divoké nadávky lidí padajících jeden přes druhého a nakonec příšerný výkřik člověka v agonii, který roztal tento chaos jako nůž. Když byly louče znovu zapáleny, bylo vidět, že mnoho lidí uprchlo ven, ať už dveřmi nebo rozbitými okny. Zbytek se tisknul ke stěnám místnosti, nebo se ukrýval za hromadou sudů a pod stoly. Barbar zmizel. V prázdném středu místnosti leželo v krvi tělo tlustého Kothiánce. I v nastálé tmě a chaosu Cimmeřan neselhávajícím instinktem divocha zabil svého muže.

Blikavé louče a opilý zpěv zůstaly Cimmeřanovi za zády. Odhodil rozervanou tuniku a kráčel nocí oděn pouze bederní rouškou a sandály s měkkými podrážkami a vysoko vyšněrovanými řemínky. Pohyboval se pružnou chůzí velkých koček a pod snědou kůží se pohybovaly ocelové svaly.

Teď už byl v té části města, která byla vyhrazena chrámům. Tyčily se na všech stranách a bělaly se ve světle hvězd. Sněhobílé pilíře z mramoru, zlaté kupole a stříbrné oblouky - to byly stánky četných a podivných Zamorských bohů. Nelámal si s nimi hlavu. Věděl, že víra Zamořanů, stejně jako většina věcí v civilizovaném světě

je velmi složitá a že ztratila většinu svého původního významu v záplavě modlitebních formulí a obřadů. Sám sedával dlouhé hodiny na náměstí filosofů a trpělivě naslouchal argumentům theologů a učitelů z těchto hodin odcházel většinou zmatený a nepřesvědčený. Za jisté považoval pouze jedno, a sice to, že většina z těch lidí to má v hlavě trochu přeházené.

Jeho bohové byli prostí a srozumitelní. Jejich vládcem byl Crom, který žil na vysoké hoře, odkud sesílal na lidstvo zkázu a smrt. Bylo zbytečné obracet se k němu o pomoc, protože to byl chmurný a divoký bůh, který slabochy nenáviděl. Při narození vdechnul každému muži odvahu, vůli a schopnost zabíjet své nepřátele, což podle Cimmeřanova názoru bylo víc, než by měl muž od svého boha chtít.

Kožené podrážky jeho sandálů nebylo na hladkém dláždění slyšet. V těchto místech chodily hlídky zřídka, protože dokonce i zloději z Maulu se vyhýbali chrámům, ve kterých, jak bylo dobře známo, čekaly podivné hrůzy na ty, kdož by chtěli spáchat svatokrádež. Před sebou spatřil věž Velkého slona, rýsující se matně proti noční obloze. Přemýšlel, kdo ji pojmenoval tím podivným názvem. Nikdo to nevěděl. Sám nikdy slona neviděl, ale představoval si ho jako zvíře s ocasem vpředu i vzadu a velkými, jako mléko bílými zuby. Tak mu to vyprávěl potulný Shemita a přísahal, že viděl tisíce takových zvířat v Hyrkánii. Na druhé straně každý věděl, jací lháři jsou Shemité. Ať tak, či tak, v Zamoře nikdo nikdy slona neviděl.

V chvějícím se třpytu hvězd vypadala věž jako ojíněná a třpytila se jako stříbro. V záři slunce její lesk doslova oslepoval a říkalo se, že je skutečně postavena z leštěného stříbra. Kruhový, štíhlý a bezchybný válec se tyčil do výše 150 stop a jeho horní okraj, posázený diamanty přitahoval Cimmeřanův pohled. Věž stála mezi tiše šumícími, exotickými stromy v zahradě umístěné vysoko nad úrovní města. Vysoká zeď obklíčovala celou zahradu. Kolem úpatí této zdi vedla kruhová chodba. První zeď chránila ještě zeď druhá, která začínala v úrovni města a jejíž vrchol dosahoval zhruba do poloviny výšky zdi první. Mezi těmito zdmi byl široký, travnatý pás, který vlastně ještě nikdo pořádně neviděl. Nikde nesvítilo jediné světlo, zdálo se, že ve věži nejsou okna, nebo alespoň ne nad vrcholem vnitřní zdi. Jen drahé kameny se mrazivě leskly ve svitu hvězd na horním okraji věže.

Na úpatí vnější, nižší zdi, rostlo hojně husté křoví. Cimmeřan se přiblížil až ke zdi a pohledem ji odhadoval. Byla dost vysoká, ale při dobrém odrazu by se mu jistě podařilo zachytit se horního okraje. Pak bude hračkou vyšvihnout se nahoru a spustit na druhou stranu. Zároveň nabýval přesvědčení, že vnitřní zeď by se dala překonat stejným způsobem. Stále však váhal a přemýšlel o podivných nebezpečích, která jej podle toho, co slyšel, očekávala za zdí. Zdejší lidé se mu zdáli velmi zvláštní a záhadní, nepatřili k jeho rase, ba snad nebyli ani stejné krve jako on. Jemu byli mnohem bližší západněji sídlící Brythunové, Nemedijci, Kothiánci nebo Aquilonci, jejichž mýty a pověsti znal z dřívějška. Zamořané byli pradávný národ a podle toho, co o nich slyšel, a co mezi nimi již zažil, i národ velmi zlý.

Myslel na Yaru, nejvyššího kněze, který vymýšlel podivné hrůzy ve své věži obložené drahokamy a Conanovy se zježily vlasy, když si vzpomněl, co mu vyprávělo opilé páže ode dvora. Yara se tam vysmál do tváře jakémusi barbarskému princi a nastavil mu před tvář podivně zářící kámen. Z toho ďábelského kamene vyšlehla oslepující záře, která prince obklopila. Ten vykřikl a upadl na zem, kde z něho zůstal jen černý škvarek, ten se proměnil v červeného pavouka, který divoce pobíhal po místnosti, až Yara jej nakonec rozdrtil botou.

Yara nevycházel často ze své kouzelné věže a když, tak proto, aby uvrhnul zlo, ať už na jednoho člověka, nebo na celý národ. Zamorský král z něj měl větší hrůzu než ze smrti a den co den se zpil do němoty, protože hrůzou, ve které neustále žil, by střízlivý nesnesl. Yara byl velmi starý, starý celá století, jak lidé říkali a říkali také, že jeho kouzelný kámen - Srdce slona, mu zaručuje život věčný. Tady snad byl důvod k podivnému pojmenování jeho pevnosti.

Cimmeřan ponořený v myšlenkách se najednou přitiskl ke zdi. Ve vnější zahradě se někdo procházel pravidelným krokem. Pak uslyšel zazvonit kov o kov. Tak přece hlídkovaly v zahradách stráže.

Cimmeřan čekal, až strážný kolem něj projde podruhé. Ale tajemnou zahradou se rozhostilo hrobové ticho.

Nakonec Conana přemohla zvědavost. Pružně vyskočil a bez námahy se zachytil horního okraje zdi. Pak se jednou rukou vytahoval pomalu nahoru a v druhé svíral pro všechny případy krátkou dýku. Když ležel na ploché koruně zdi, začal pečlivě prohlížet vnitřní

prostor. Prostor byl vlastně holý, až na několik okrasných, pečlivě přistřižených keřů, které rostly poblíž vnitřní zdi. Na upravený trávník padalo slabé světlo hvězd a odněkud sem doléhalo tiché zurčení vodotrysku.

Cimmeřan se opatrně spustil do zahrady. Zastrčil dýku a vytáhl svůj těžký meč. Pak se obezřetně rozhlížel. Byl poněkud nejistý, jako každý tvor divočiny, který se octne na nechráněném prostranství, mimo dosah úkrytu. Potichu postupoval ve stínu zakřivené zdi, až se dostal přímo proti místu, kde rostly ozdobné keře, kterých si předtím všiml. Hluboce skloněn se rozběhl přes hvězdami osvětlený pruh prázdného prostoru a málem upadl, když na kraji keřů zakopl o nehybné tělo.

Rychlý pohled napravo i nalevo mu řekl, že nablízku není žádný nepřítel. Pak se sehnul, aby tělo prohlédl. Jeho oči viděly i ve slabém svitu hvězd silně stavěného muže. Byl v postříbřeném pancíři a špičaté helmě zamorské královské gardy. Vedle něj ležel na zemi štít a oštěp. Bližší pohled řekl Conanovi, že strážný byl zaškrcen. Cimmeřan se nejistě rozhlédl. Věděl, že tohle musí být ten strážný, kterého slyšel, když byl ještě ukryt za zdí. Bylo to před krátkou dobou a přesto tato doba stačila neznámé ruce k tomu, aby se vynořila ze stínu a vymáčkla z mohutného strážného život.

Conan napínal ve tmě oči a podařilo se mu zahlédnout větvemi křovin jakýsi pohyb u vnitřní zdi. Tiše se rozběhl tím směrem, v ruce třímal meč. Panther, který se za noci plíží za kořistí, nemohl být tišší a přesto ho muž, ke kterému se blížil, uslyšel. Cimmeřan viděl proti zdi nejasný obrys mohutné postavy a ucítil úlevu nad tím, že je to pouhý člověk. Ten se rychle otočil a prudce se nadechl jako člověk, kterého něco vyděsilo. Pak skočil dopředu s rukama napřaženýma v typickém postoji zápasníka a zarazil se v posledním okamžiku, když spatřil odraz slabého světla na čepeli Cimmeřanova meče. Okamžik, který se zdál být věčností se nikdo z nich ani nepohnul.

"Ty nejsi voják", tiše zasyčel cizinec. "Ty jsi zloděj jako já."

"A kdo jsi vlastně ty?", odpověděl Cimmeřan a z jeho hlasu čišela nedůvěra.

"Jsem Taurus z Nemedie."

Cimmeřan sklonil meč.

"Slyšel jsem o tobě. Lidé tě nazývají princem zlodějů."

Tichý smích mu byl odpovědí. Taurus byl stejně vysoký jako Co-

nan a mnohem těžší. Měl obrovské břicho a byl tlustý, ale každý jeho pohyb prozrazoval, jak výborně ovládá každou svalovou skupinu a každý jednotlivý sval svého těla. Oči mu živě zářily v nedostatečném nočním světle. Byl bos a přes rameno nesl něco, co vypadalo jako kotouč slabého lana s uzly v pravidelných vzdálenostech.

"A co ty jsi zač", zeptal se Taurus také šeptem.

"Já jsem Conan - Cimmeřan", odpověděl mladík, "a přišel jsem se porozhlédnout, zda by se nenašel způsob, jak dostat Yarův kámen, kterému lidé říkají Srdce velkého slona."

Conan spíš vycítil, než uslyšel, jak se Taurovo břicho otřásá v záchvatu smíchu, ale vycítil také, že to není smích posměšný.

"U Béla, boha všech zlodějů!", zasyčel Nemeďan, "myslel jsem si, že jen já sám mám odvahu pokusit se o tenhle kousek. Tihle Zamořané si říkají zloději - fuj! Mládenče, líbí se mi tvá odvaha. Nikdy jsem si do žádného podniku nebral společníky, ale u Béla! Na tenhle kšeftík se vypravíme spolu, jestli chceš?!"

"Ty jsi se tedy také vypravil za tím kamenem?"

"Jak jinak! Plánoval jsem tenhle podnik už několik měsíců, ale ty, příteli jsi se sem vydal z náhlého impulsu, pokud se nemýlím."

"Tys zabil toho hlídače?"

"Samozřejmě, přelezl jsem zeď, když byl na druhé straně zahrady a ukryl jsem se v keřích. Uslyšel mě, nebo si spíš myslel, že něco slyší. Když začal prohlédávat křoví, nebylo těžké dostat se mu do zad, znenadání jej chytit za krk a pak jen stačilo držet, dokud ten hlupák nevypustil duši. Byl ostatně jako většina lidí po tmě téměř slepý. Dobrý zloděj vidí i po tmě jako kočka!"

"Udělal jsi jednu chybu", řekl Conan.

"Já? A chybu? Nemožné!"

"Měl jsi zatáhnout tělo do křoví."

"Poradil učedník mistrovi! Stráže se střídají až o půlnoci. Pokud by tělo někdo objevil teď, běžel by nejdříve podat zprávu Yarovi a tak bychom získali čas k útěku. Kdyby ho nenašli, začali by jistě prohlédávat nejdříve křoví a byli bychom v pasti."

"Máš pravdu", přiznal Conan.

"Tak, tak. A teď pozor! Tímhle dlouhým žvaněním ztrácíme drahocenný čas. Ve vnitřní zahradě nejsou stráže - myslím lidské stráže. Jsou tam zato hlídači mnohem nebezpečnější. Jejich přítomnost zavi-

nila, že jsem svůj plán připravoval tak dlouho, ale nakonec jsem přišel na to, jak se s nimi vypořádat."

"Co s vojáky ve spodní části věže?"

"Starý Yara sídlí v některém z horních pater. My se dostaneme dovnitř horem a doufám že i ven. Neptej se mě jak. Připravil jsem se na tuhle cestu dobře. Vplížíme se do věže z horního ochozu a starému Yarovi zakroutíme krkem dřív, než na nás vyzkouší některé z těch svých prokletých kouzel. Nebo to aspoň zkusíme. Samozřejmě je to sázka. Můžeme získat nesmírné bohatství, ale může se nám stát, že nás Yara promění v pavouka nebo žábu. Ale každý dobrý zloděj musí umět riskovat!"

"Není na světě člověk, který by mě zahanbil", řekl Conan a rozvázal si sandály.

"V tom případě za mnou." Taurus se otočil, vyskočil a zachytil se vrcholku vnitřní zdi. Pak se vytáhl nahoru. Vezmeme-li v potaz, jeho váhu, jeho síla musela být nesmírná. Dostal se nahoru bez jakékoliv námahy, jakoby se na vršek zdi přímo vznesl. Conan jej následoval a když ulehli na korunu zdi, dohadovali se opatrným šepotem. "Nevidím žádná světla", přemítal Conan. Spodní část věže vypadala přesně jako horní část, která byla vidět zvenčí. Jednolitý, lesklý válec bez sebemenších průduchů nebo oken.

"Jsou tam důmyslně zkonstruovaná okna i dveře, ale jsou většinu času zavřená. Vojáci dýchají vzduch přiváděný důmyslným systémem větrání zhora. " Zahrada se zdála být jediným jezerem stínů a keřovité palmy a podivné, rozložité stromy se matně odrážely proti matnému svitu hvězd. Conan cítil, jak ze zahrady vyzařuje tajemné, číhající nebezpečí. Cítil palčivý pohled neviditelných očí a jeho citlivý čich zachytil nezřetelný pach, který způsobil, že mu po zádech přeběhlo zamrazení a on ztuhnul jako lovecký pes, když ucítí odvěkého nepřítele.

"Pojď", zašeptal Taurus, "a pokud chceš zůstat na živu, drž se co nejblíž za mnou." Z opasku vyjmul jakousi měděnou trubičku a lehce seskočil na trávník za zdí. Conan jej bez váhání následoval, meč připraven k útoku. Taurus jej však pohybem ruky zadržel. Sám zůstal stát a celý jeho postoj vyjadřoval napjaté očekávání. Jeho zrak, stejně jako Conanův, byl upřen na temnou skupinu křovisek, vzdálených několik metrů. Keře se jemně zachvívaly, i když slabý vánek už utichl. Pak v temném stínu zazářily dvě zelenožluté oči a za nimi další.

"Lvi!", vydech Conan.

"Tak. Ve dne je drží v klecích v podzemí věže. Nu, a teď už víš, proč v zahradě nejsou žádné hlídky."

Conan rychle počítal.

"Vidím jich pět. Další ale mohou být v křovinách, musí každou chvíli zaútočit."

"Ticho!", zasyčel Taurus a pomalu vykročil od zdi. Kdyby šel po ostří břitvy, nemohl by jít opatrněji. V chůzi pozdvihl měděnou trubičku. Z houštiny se ozvalo hluboké zavrčení a oči se posunuly dopředu. Conan téměř viděl vražedné tesáky a mohutné ocasy bičující hnědožluté boky šelem. Ve vzduchu bylo napětí a Cimmeřan pevněji sevřel meč. Očekával nezadržitelný útok a nápor obrovských těl. Pak Taurus přiložil jeden konec trubičky k ústům a silně fouknul. Dlouhý proud nažloutlého prášku vyletěl z druhého konce trubičky a rozptýlil se do velkého, žlutozeleného mraku, který obklopil celou skupinu křoví a ve kterém zmizely i světélkující oči šelem.

Taurus skočil zpět ke zdi. Conan vše sledoval, aniž mu bylo jasné, co se děje. Žlutozelený závoj pokryl celé křoví a zevnitř se neozval ani jediný zvuk.

"Co je to?", zeptal se Cimmeřan nejistě.

"Smrt!", syknul Neměďan."Pokud by se zvedl vítr a neslo se to naším směrem, museli bychom ihned zpět přes zeď, ale ne, myslím, že k tomu nedojde, je bezvětří a mlha se rozptyluje. Musíme počkat, až zmizí úplně. Jedno jediné vdechnutí a zemřeš!"

V té chvíli visely ve vzduchu již jen cáry té podivné mlhy a po chvíli se ztratily i ty. Taurus vyzval Conana posunkem k další cestě. Kradli se k houštině a tam se Conan v úžasu zastavil. Ve stínu leželo nataženo pět obrovských zlatožlutých těl a zlé chňapky jejich očí vyhasly navždy. Těžký, nasládlý zápach se vznášel okolo.

"Pošli bez jediného zvuku", zamumlal Cimmeřan. "Taure, co to bylo za prášek?"

"Byl vyroben z černého lotosu, jehož květy se vzácně nacházejí v tajemných džunglích daleké Kitáje, kde žijí pouze kněží s oholenými žlutými lebkami, jejichž bohem je velký Yun. Pel těchto květů usmrtí každého, kdo jej vdechne."

Conan poklekl vedle jednoho ze lvů a první pohled mu řekl, že již nikomu neublíží. Zavrtěl hlavou. Pro něj, barbara ze severu byla kouzla východních exotických zemí tajemná a nepochopitelná.

"Proč bys nemohl stejným způsobem odstranit strážce ve věži?", zeptal se.

"Protože víc toho výtečného prášku nemám. Kdybych vyprávěl, jak jsem přišel k téhle troše, proslavilo by mě to mezi zloději celého světa. Ten pyl je vzácnější než zlato a drahokamy. A já jsem jej ukradl v karavaně, která putovala do Stygie. Ten prášek byl zabalen v látce utkané ze zlatých nití a balíček byl uložen v závitech velikého, jedovatého hada, který jej hlídal. Já jsem ten balíček ukradl a had se při tom neprobudil! Ale teď rychle, při Bélově jméně! Nemůžeme promrhat celou noc planými řečmi!"

Jako stíny klouzali porostem k zářícímu úpatí věže a tam, naprosto neslyšnými pohyby Taurus odmotal svůj provaz s uzly a na jeho konci se objevil ocelový hák. Conan snadno pochopil, co Taurus zamýšlí a tak se zbytečně nevyptával, když Nemeďan uchopil provaz kus pod hákem a začal jej roztáčet nad hlavou. Conan přitiskl ucho ke zdi a pokoušel se zachytit zvuky zevnitř. Neslyšel nic. Bylo zřejmé, že vojáci vevnitř nemají nejmenší tušení, že v zahradách se octli vetřelci, jejichž pohyby nenadělají více hluku, než vítr v korunách cypřišů. Přes tento naprostý klid cítil Cimmeřan podivnou nejistotu. Snad to bylo lvím pachem, který stále ještě visel v nehybném vzduchu.

Taurus vrhnul lano vláčným, vlnivým pohybem mohutné paže. Hák vyletěl zvláštní křivkou nahoru a směrem k věži těžko popsatelným způsobem a zmizel za ochozem věže. Zřejmě se zachytil dobře, protože ani opatrné zatáhnutí, ani prudké škubnutí jím ani nepohnulo.

"Štěstí hned napoprvé", zamumlal Taurus. "Myslel jsem, že ..."

Byl to instinkt divocha, který přiměl Conana se prudce otočit. Protože smrt, která se na ně vrhala, byla nehlučná. V prchavém okamžiku zahlédl Cimmeřan obrovské, nažloutlé tělo tyčící se na zadních tlapách proti hvězdám, přední tlapy napřaženy k smrtícímu úderu. Žádný civilizovaný člověk se nemohl Conanovi rychlostí pohybu rovnat ani z poloviny. Jeho meč se stříbrně zaleskl ve svitu hvězd a úder vedený každým gramem mohutného těla a ovládaný perfektní souhrou nervů, svalů a šlach dopadl. Muž a šelma se společně zřítili na zem.

S nesouvislými, polohlasnými kletbami se Taurus vrhnul k tělům na zemi a spatřil, že končetiny jeho společníka se pohybují ve sna-

ze vyprostit se z pod mrtvého lva, který na něm celou vahou spočíval. Pohled řekl ohromenému Nemeďanovi, že zvíře je mrtvo, protože jeho kosá lebka byla napůl rozťata. Uchopil mršinu a s jeho pomocí se podařil Conanovi odvalit ji na jednu stranu a vylézt. Postavil se, krvavý meč ještě stále pevně sevřený v pěsti.

"Jsi zraněn, muži?", vydechl Taurus, stále ještě ochromen rychlostí, s jakou se vše odehrálo.

"Ne, při Cromovi!", odpověděl barbar. "Ale za celý život jsem nebyl smrti tak blízko jako dnes. Bylo to jen o vlas! Proč to prokleté zvíře nezařvalo, když zaútočilo?"

"V téhle zahradě jsou všechny věci jiné a podivné", odpověděl Taurus. "Lvi útočí bezhlučně, a pamatuj, že tak bude útočit každá další smrt, která tady číhá! Ale teď rychle! I když jsi to vyřídil velmi tiše, mohli vojáci něco zaslechnout, pokud nespí, nebo nejsou opilí. Tohle zvíře bylo v jiné části zahrady a uniklo černému lotosu, ale teď je jisté, že jich tady víc není. To už by byli přilákáni pachem krve. A teď nahoru! Předpokládám, že by to byla urážka, kdybych se zeptal kteréhokoliv Cimmeřana, zda to dokáže!"

"Jestli mě ten provaz unese, pak není nic snazšího", zavrčel Conan, otíraje meč o trávu.

"Ten? Ten unese třikrát mou váhu", odpověděl Taurus. "Je upředen z vlasů mrtvých žen, a stříhal jsem je sám v půlnočním čase v jejich hrobkách. Pak je máčený ve vražedné šťávě upasového stromu, ve které získal sílu. Polezu první, ty se drž hned za mnou."

Nemeďan uchopil provaz, zachytil jej do ohbí nohy a začal vystupovat nahoru. Lezl jako kočka, čímž usvědčoval celý svůj mohutný zevnějšek ze lži. Cimmeřan jej následoval. Lano se kroutilo a točilo, ale to jim nevadilo. Každý z nich měl za sebou mnoho nebezpečných výstupů. Kameny osázený vrchol věže byl stále ještě nesmírně vysoko, ale naštěstí přesahoval vlastní průměr věže, takže lano bylo od zdi vzdáleno asi půl metru. To usnadňovalo lezcům výstup.

Postupovali stále výš a výš a světla města klesala a rozlévala se před jejich zraky šíř a šíř. Zář hvězd byla naopak s přibývající výškou stále víc zastiňována leskem drahokamů z vrcholu věže. Teď natáhl Taurus ruku a zachytil se za samotný okraj ochozu, pak se tiše vytáhnul nahoru. Conan se na chvilku na samém okraji věže zastavil fascinován obrovskými drahokamy, jejich záře zastiňovala záři hvězd.

Diamanty, rubíny, smaragdy, safíry, tyrkysy, všechny v bláznivé směsici zdobily korunu věže. Zezdola se zdálo, že září bíle, ale zblízka vrhaly duhovou záři - miliony barev a odstínů. Conan byl jejich září téměř hypnotizován.

"Tohle je přece nesmírné bohatství, Taurusi", zašeptal. Ale Nemeđan netrpělivě odpověděl. "Pospěš! Jestliže se nám podaří získat Srdce, tyhle kameny a moho dalších pokladů nám spadne do klína také!"

Conan přelezl přes okraj, na vnitřní stranu věže. Podlaha byla asi metr pod okrajem. Byla hladká, sestavená z jakési poloprůsvitné, tmavomodré hmoty, která byla vyložena zlatem. Celkově působila dojmem obrovského safíru, tu a tam poprášeného zlatým pylem. Na druhé straně od místa, kde přelezli ochoz, byl vidět jakýsi domek, postavený přímo na střeše. Byl ze stejné stříbřité hmoty jako věž sama, zdobená složitým ornamentem z drahokamů. Jediná vstupní dvířka se třpytila zlatým plátováním. Plátování bylo tvarováno jako šupiny posázené brilianty, které se tajemně třpytily.

Conan vrhl pohled přes okraj věže na záplavu světel hluboko pod nimi a obrátil se k Taurovi. Nemeđan vytahoval nahoru lano a pečlivě je stáčel. Posuňkem ukázal Conanovi, kde se zachytil hák. Jeho špička, jen pár milimetrů se zachytilo za velký kámen na vnitřní stěně ochozu.

"Zase jsme měli štěstí", zamumlal. "Myslel bych, že naše společná váha vylomí kámen ze zdi. A teď za mnou. Opravdové nebezpečí v tomhle dobrodružství leží teprve před námi. Dostali jsme se zatím do hadího doupěte, ale teď musíme zjistit, kde se had skrývá."

Jako plížící se tygři přešli matně lesklou podlahu věže a zastavili se před zlatými dvířky. Velice opatrně a ostražitě Taurus zkoušel, zda jsou zavřena. Otevřela se bez odporu, a naši společníci nahlédli dovnitř, připraveni na cokoliv. Přes Nemeđanovo rameno zahlédl Conan záblesky. Zdi, podlaha i strop místnosti byly vyloženy bílými kameny, které slabě světélkovaly. To bylo také jediné osvětlení této podivné místnosti. Zdálo se, že je jinak úplně prázdná.

"Než se vydáme do nitra věže", syknul Taurus, "rozhlédni se ještě jednou, zda se v zahradě neobjevili vojáci. To by znamenalo, že našli mrtvé lvy a strážného a že jsme prozrazeni. Pokud uvidíš cokcliv podezřelého, přijď mi to hned říci. Já to tady zatím pořádně prohlédnu a zjistím, kudy se vydáme dál."

Tohle se Conanovi příliš nelíbilo, začalo v něm klíčit slabé podezření, ale po krátkém zaváhání se vydal k okraji věže. Nemeďan vklouznul do místnosti a přivřel za sebou dvířka. Conan opatrně obešel celý ochoz věže a když nespatřil nic podezřelého, vrátil se zpět ke zlatým dvířkům. Otočil se k nim a v tom okamžiku uslyšel zevnitř podivně přiškrcený výkřik. Cimmeřan vyrazil kupředu, když v tom okamžiku se dvířka rozletěla dokořán a ve slabé záři, která jimi zevnitř pronikala, stál jakoby zarámován Taurus. Potácel se a z pootevřených rtů se mu dral jen neartikulovaný sípot. Přidržel se dveří, pokusil se vykročit ven a pak se bez jediného zvuku zřítil na tmavomodrou podlahu. Rukou si svíral krk, jakoby se dusil. Dveře za ním tiše zapadly.

Conan, ostražitý jako panter, nezahlédl v tom krátkém okamžiku zevnitř místnosti nic, snad jen jakýsi stín, který sklouznul po zemi, ale i to mohla být pouze hra stínů v té podivné prostoře. Tauruse nic nepronásledovalo a Conan se nad ním konečně sklonil.

Nemeďan hleděl vzhůru rozšířenýma, hasnoucíma očima, ve kterých se zrcadlilo nesmírné překvapení. Ruce si zatínal do krku, ze rtů, které mu silně opuchly, se dralo přerývané chroptění. Pak se jeho tělo vypnulo v mohutné křeči, ztuhlo a Cimmeřan poznal, že Taurus je mrtev. Bylo mu také jasné, že Nemeďan zemřel, aniž poznal, co jej usmrtilo. Conan pohlédl na zlatá dvířka s nedůvěrou. Tam, v té prázdné místnosti, uvnitř světélkujících stěn našel princ zlodějů svého přemožitele, který jej usmrtil právě tak jistě a rychle, jako rychle a jistě on rozdílel smrt lidem a zvířatům dole v zahradě, pod věží. Conan zrakem i rukama ohledával mrtvého, aby našel zranění, které způsobilo smrt. Jedinou známku našel na kořeni Nemeďanova býčího krku, mezi lopatkami. Byly to tři poměrně malé ranky, které vypadaly, jako by do tohoto místa Nemeďanovi někdo zarazil tři hřebíky a zase je vytáhl. Okraje ranek byly modročerné a kolem se začal šířit slabý, ale zřetelný zápach rozkladu. Že by otrávené šipky, jaké používají válečníci některých černých království? V tom případě by stále ještě trčely v ranách.

Opatrně přistoupil ke dveřím a strčil do nich, takže se doširoka otevřely a nahlédl dovnitř. Místnost zela prázdnotou a tiše se koupala v záplavě jemného světélkování. Přesně uprostřed stropu si Conan mimochodem všimnul jakéhosi osmiúhelníkového vzoru, posázeného stej-

nými kameny, jako zbytek místnosti, a to jen proto, že čtyři z kamenů právě ve středu světélkovaly červeně. Napříč, na druhé straně místnosti byly další dveře, podobné těm, ve kterých teď stál. Byly úplně stejné co do rozměru, jedinou výjimkou bylo to, že nebyly zdobeny šupinami, ale byly úplně hladké. Číhala snad smrt za těmito dveřmi a když udeřila, zase se za ně skryla?

Cimmeřan za sebou zavřel dveře a vstoupil do místnosti. Kroky jeho bosých nohou nebylo na krystalové podlaze slyšet. Uvnitř nebyla ani jediná židle, žádný stůl. Jen tři stříbrem potažené pohovky s podivným spirálovým vzorem a několik mohutných, mahagonových truhlic. Některé byly uzavřeny mohutnými zámky, jiné byly otevřeny. Vyřezávaná víka byla vyvrácena zpět a odhalovala závěje drahokamů naházených dovnitř bez ladu a skladu, jejichž lesk oslňoval Cimmeřanovy oči. Conan potichu divoce zaklel. Jaká musí být cena kamene, který sem přišel získat, když bohatství, které na začátku své cesty viděl, je víc, než o čem se mu kdy v životě zdálo?

Postoupil pomalu do středu místnosti opatrným krokem válečníka, přihrbený, s hlavou mezi rameny, meč připraven k ráně. V tom na něj bezhlučně zaútočila smrt. Jediným varováním byl stín, který se mihnul po stříbřité podlaze. Instinktivní skok stranou mu zachránil život. V pádu zachytil pohledem černou srstí porostlou příšeru, která proletěla mimo něj s křečovitými pohyby vlhkých kusadel. Na rameno mu padla krůpěj tekutiny, která pálila jako oheň. Se zdviženým mečem uskočil zpět a viděl, jak stvůra dopadla na zem. Tam se stvoření bleskově otočilo a trhavými pohyby, ale značnou rychlostí se pustilo přímo k němu. Byl to obrovský pavouk, jakého lidé vídávají v těch nejhroznějších snech.

Byl velký zrhuba jako domácí prase a pohyboval se rychle a jistě na osmi silných, černou srstí porostlých nohách. Dva páry očí zlověstně svítily narudlým svitem a zářila z nich zcela jasně inteligence vyšší, než zvířecí. Z kusadel mu odpadávaly krůpěje černého jedu. Jeho účinek musel být strašlivý, vždyť i Cimmeřanovo rameno, tekutinou jen potřísněné pálilo jako samo peklo. Tohle byl ten zabiják, který se spustil na silné pavučině ze svého útulku ve stropě na záda nic netušícího Nemeďana. Jací byli hlupáci, když si myslili, že horní vstup do věže nebude střežen tak jako spodní!

To vše blesklo Conanovi hlavou, když pavouk zaútočil. Cimmeřan v poslední chvíli vyskočil do výšky a pavouk proběhl pod ním. Rychle

se však otočil a bleskově zaútočil znovu. Tentokrát Conan uhnul odskokem nabok a zaútočil jako šelma. Jeho meč odťal jednu z osmi chlupatých nohou a znovu jen o vlásek unikl divokému výpadu ďábelsky cvakajících kusadel. Obluda však náhle přestala útočit. Otočila se, bleskem přeběhla křišťálovou podlahu. Pak vyběhla po zdi až na strop, kde se na krátký okamžik přikrčila, přičemž na Conana upírala svoje hrozné, rudě zářící oči. Pak, bez jediného varování pavouk skočil a za ním se vzduchem táhla silná, šedá a lepivá pavučina.

Conan ustoupil, aby se vyhnul černému tělu a pak se vrhnul k zemi, aby jej nezasáhla letící pavučina. Pochopil, co obluda zamýšlí a vrhnul se ke dveřím. Pavouk byl rychlejší. Bleskový skok a přes dveře se táhl pramen šedé, lepivé pavučiny, silné jako konopné lano. Tak se z Conana stal zajatec, protože si dobře uvědomil, že v okamžiku, kdyby se pokusil vlákno přetnout, meč by se mu k němu přilepil a než by jej vyprostil, smrt by mu zatnula příšerná kusadla do zátylku.

Pak začala zoufalá hra o život, ve které stály proti sobě mozek a hbitost člověka proti reflexům a rychlosti obřího pavouka. Pavouk už neútočil po podlaze, nebo skoky ze stropu. Pobíhal po zdech a po stropě a pokoušel se Conana zasáhnout některým vláknem mohutné pavučiny, jejíž smyčky vrhal s úžasnou přesností. Conan věděl, že jakmile se kolem něj taková smyčka ovine, ani jeho nadlidská síla mu neumožní uvolnit se dříve, než černá smrt zaútočí.

Tento ďábelský tanec se přeléval místností v naprostém tichu, slyšet byl jen Conanův zrychlený dech, šustot jeho bosých chodidel po zářící podlaze a cvakání příšerných pavoučích čelistí. Šedé pletence už ležely všude, na podlaze, kolem a na stěnách, oviječy staré truhlice a stříbrné pohovky, v girlandách visely ze stropu.

Conan zatím odolával za pomoci svého mimořádného úsudku a bleskových reakcí. V několika případech jej však šedá vlákna minula tak těsně, že cítil, jak se mu otřela o kůži. Věděl, že se jim věčně vyhýbat nemůže. Musel sledovat zároveň vlákna visící ze stropu, přeskakovat a překračovat chomáče pavučin na podlaze a tak se dalo předpokládat, že již brzo se kolem něj ovine jako had lepivá smyčka a pak obalený a bezmocný jako lapený hmyz bude bude vydán netvorovi na milost.

Teď pavouk opět přebíhal napříč místností a za ním se táhly šedé pásy. Conan vyskočil, aby se vyhnul současně pavučině i lehátku,

které mu stálo v cestě. Pavouk bleskově zareagoval, změnil směr a vyskočil na zeď. Pavučina se zavlnila, zvedla se od země a vzniklá smyčka se ovinula Conanovi kolem kotníku. Pád zmírnil rukama a prudkým trhnutím se pokusil nohu uvolnit a zbavit závitu, který držel pevně, jako závity mohutného hada. Černá, chlupatá hrůza s cvakajícími čelistmi se vrhla po stěně dolů a směrem k němu, aby ukončila souboj. V záchvatu zuřivosti Conan uchopil truhlu s drahými kameny, kterou měl na dosah a se zaťatými zuby a praskajícími svaly ji zvedl nad hlavu. Pak ji celou svou silou vrhl na blížícího se pavouka. Těžká truhla zasáhla pavouka přímo doprostřed těla, mezi tyčovité nohy. Pavoukovy nohy nevydržely takovou váhu a propadly se pod nárazem. Ozval se podivný praskot a zvuk, který připomínal puknutí dýně. Vystříkla tmavá krev a zelenavý sliz. Rozdrcené černé tělo posypané záplavou zářících kamenů z truhly se zachvívalo u zdi v posledním tažení. Nenávistný, rudý svit hroznych očí pomalu vyhasínal.

Conan se rozhlédl a poslouchal. Všude byl klid. Začal se zbavovat pavučin. Vlákno mu ulpívalo na noze a na rukou jako chapadlo chobotnice, ale nakonec byl přece jen volný. Zvednul meč a mezi kotouči pavučin opatrně postupoval k vnitřním dveřím. Nedovedl si představit, jaké za nimi mohou ležet další hrůzy. Cimmeřanova divoká krev se však bouřila a on byl rozhodnut, že když zašel už tak daleko, nevzdá se. Byl pevně rozhodnut po divokém dobrodružství s pavoukem pokračovat v tomto podniku a dovést jej ke konci, ať již dobrému, či špatnému. Byl si jist, že kámen, který hledá, není mezi tisíci drahokamy v místnosti pavouka.

Když opatrně odstranil všechny pavučiny z vnitřních dveří, zjistil, že stejně jako vnější dveře, ani tyto nejsou zamčené. Doufal, že vojáci dole o něm stále ještě nemají nejmenší tušení a co se týkalo zvuků vzniklých při zápase s pavoukem, byly celkem zanedbatelné. Navíc se vyprávělo o věži tolik prapodivných historek, že pokud alespoň malá část z nich byla pravdivá, museli být vojáci zvyklí na to, že se k ním z horních pater nesly často ty nejpodivnější zvuky, dunění a výkřiky nesnesitelné bolesti a hrůzy.

Myslel však také na Yaru a když otvíral vnitřní dveře, necítil se právě nejjistěji. Spatřil však jen spirálu stříbrného schodiště, vedoucí do nitra věže, matně osvětlenou podivným světlem, jehož původ neuměl určit. Tudy se pomalu vydal dolů. V ruce meč. Neslyšel

jediný zvuk a nakonec po delším sestupu dorazil ke dveřím zhotoveným ze slonoviny a posázeným krevelem. Zaposlouchal se, ale ani z místnosti za dveřmi nebylo slyšet žádný zvuk. Jen štěrbinou pode dveřmi líně unikaly tenké proužky kouře, které přinášely exotický pach, Cimmeřanovy zcela neznámý. Stříbrné schodiště se točilo stále dolů a zrácelo se v šeru. Šachtou zezdola se neozýval jediný zvuk. Conan měl nepostižitelný pocit, že je jedinou živou bytostí ve věži Velkého slona, která je obydlena jen duchy a přízraky.

Opatrně zatlačil a slonovinové dveře ustoupily tiše dovnitř. Prošel zářícími veřejemi a rozhlédl se jako vlk v neznámé krajině. Ocitl se ve velké komnatě s kopulovitým stropem, stěny byly obloženy zelenavým nefritem, podlaha slonovinou a navíc pokryta bohatými, hustými koberci. Z mísy stojící na zlaté trojnožce vystupoval modravý dým a zápach exotických kadidel. Na mramorovém sedátku či podstavci za trojnožkou seděla socha jakéhosi podivného idolu. Conan na ni v úžasu pohlížel. Socha měla podobu nahého muže, s kůží zelenou jako nefrit pokrývající zdi a s hlavou, která se zdála být výplodem divokých snů a nesmírné fantazie. Byla příliš velká na lidské tělo a neměla jediný lidský znak. Conan v úžasu hleděl na veliké, plachtovité uši, dlouhý zahnutý rypák, který z každé strany doplňoval dlouhý, bílý a vzhůru zahnutý zub, ukončený zlatou koulí. Oči byly zavřeny jako ve spánku.

Tohle byl tedy ten důvod, proč se věži říkalo věž Velkého slona! Hlava sochy vypadala přesně tak, jako hlava podivného zvířete, které popisoval shemitský tulák a kterému říkal slon. Viděl prý jej kdysi dávno hluboko na území jednoho z černých království, když ztroskotal daleko na jihu a zachránil se na divokém pobřeží. Tohle tedy byl Yarův bůh! Kde jinde tedy mohl°být ukryto vzácné Sloní srdce, ne-li uvnitř sochy tohoto tvora?

Conan se nehlučně vydal kupředu, s očima upřenýma na sochu, když v tom se oční víčka sochy zachvěla a stvoření otevřelo oči! Nebyla to socha, byla to živá bytost! Conan, přistižený v samé její blízkosti byl v pasti!

To, že v tom okamžiku nevybuchl v záchvatu vražedného běsnění a boje o zachování života jen dokazovalo, že úžas z tohoto poznání byl tak veliký, že jej na okamžik zmrazil na místě, kde stál. Civilizovaný člověk na jeho místě by pravděpodobně hledal pochybné zdů-

vodnění této události s myšlence, že se zbláznil, nebo že se stal obětí halucinace. Cimmeřan však ani vteřinu o svých úmyslech nezapochyboval, a proto si byl jist, že to co vidí, se opravdu děje. Věděl, že stojí tváří v tvář démonu starého světa a toto pomyšlení jej na zlomek vteřiny ochromilo.

Chobot stvoření se zvedl a zakýval, topasové oči se trochu stočily Conanovým směrem a v tom si Conan uvědomil, že stvoření je slepé. S tím poznáním se mu vrátil i život do těla a začal pomalu a neslyšně ustupovat zpět ke dveřím. Stvoření však slyšelo. Citlivý chobot se natáhl jeho směrem a Conan opět strnul, když stvoření promluvilo podivným, zadrhávajícím hlasem, který postrádal jakékoliv zabarvení a intonaci. Bylo zřejmé, že tyto čelisti nebyly nikdy stvořeny k používání lidské řeči.

"Kdo to tady je? Zase jsi mě přišel mučit, Yaro? Což nikdy neskončí mé peklo? Ó Yag-Kosho, což bude mé utrpení bez konce?"

Slzy vytryskly z nevidoucích očí a Conanův pohled spočinul na končetinách, natažených na mramorovém sedátku a poznal, že tvor není schopen se zvednout a zaútočit na něj. Viděl zřetelné stopy mučících nástrojů, žebříků a začernalé stopy spálenin na zelené kůži, plné puchýřů. Cimmeřan stál a při vší své tvrdosti pocítil záchvěv soucitu ve svém srdci, když pozoroval toto zmrzačené tělo, které, jak bylo zřejmé, kdysi vládlo silou stejnou jako byla jeho vlastní. V následujícím okamžiku zmizel veškerý strach a odpor a místo nich pocítil nesmírný soucit. Odkud toto stvoření pochází Conan nevěděl, ale stopy jeho strádání byly tak hrozné a dojemné, že Cimmeřan pocítil podivný, bolestný smutek, aniž věděl proč. Věděl pouze, že hledí na nesmírnou tragedii tohoto stvoření z jiného světa a otřásl se studem, jakoby na jeho bedrech ležely viny celého světa.

"Nejsem Yara", odpověděl. "Jsem jen obyčejný zloděj. Neboj se, já ti neublížím."

"Přistup, prosím, blíž, ať se tě mohu dotknout", řeklo stvoření s ulehčením a Conan přistoupil k němu bez obav, napůl zapomenutý meč ve svěšené ruce. Citlivý chobot se natáhl a opatrně mu přejížděl po tváři a rameno, tak jak ohmatává slepec rukou a jeho dotek byl lehký jako dívčí pohlazení.

"Skutečně, nepocházíš ze smečky ďáblů, kterým Yara poroučí", vzdychlo stvoření. "Cítím z tebe čistotu a přímou divokost otevře-

ných plání. Znám rasu tvých lidí z dávných a dávných časů, kdy města jiného světa zvedala pyšné a zářící věže ke hvězdám. Na tvých prstech je krev!"

"Pavouk tam nahoře a lev dole v zahradě", zamumlal Conan potichu.

"Nemyslím tu, ty jsi zabil dnes v noci člověka!", řekl ten druhý. "A nahoře na věži cítím smrt. Cítím ji a vím!"

"Tak jest", zamumlal Conan, "princ zlodějů tam zemřel usmrcen kousnutím jedovaté stvůry!"

"Ne tak, ale tak a nejinak", podivný, nezemský hlas se pozdvihl v jakémsi předříkávání. "Cítím tu smrt. Smrt v taverně, smrt na střeše a třetí smrt uzavře magický kruh, o kterém se ani Yarovi nezdálo! Ó magické vysvobození! Ó zelený bože Yagů!"

Z očí znovu vytryskly slzy, když se zmučené tělo zazmítalo v sevření smíšených pocitů. Conan jen v úžasu přihlížel.

Pak křeč povolila, mírné, nevidoucí oči se obrátily znovu k Cimmeřanovi, chobot na něj kývnul.

"Poslouchej, ó muži!", řeklo to podivné stvoření. "Zdám se ti ošklivý nebo spíš příšerný? Že? Ne, nemusíš odpovídat, vím to. Ty by ses mně zdál také takový, kdybych to mohl spatřit. Je mnoho světů, nejen vaše země a život na sebe bere nejpodivnější podoby. Nejsem bůh, ani démon, jsem stvořen z masa a krve, jako ty, i když se lišíme částečně jen podstatou těchto substancí, tak tělem, které je z nich vytvořeno."

"Jsem velice starý, muži ze severských plání, a dávno a dávno jsem přišel na tuto planetu s ostatními lidmi mé krve ze zelené planety jménem Yag. Ta krouží a věčně bude kroužit na vnějším okraji tohoto vesmíru. Vesmírem jsme putovali na nesmírných křídlech, která nás nesla mnohokrát vyšší rychlostí, než je rychlost světla. Prchali jsme před zlobou králů planety Yag, proti kterým jsme se vzbouřili. Byli jsme poraženi a zavrženi. Jediným způsobem jsme si mohli zachovat život - odejít dobrovolně do vyhnanství. Tak jsme se dostali na Zem. Po několika desítkách let jsme však s hrůzou zjistili, že křídla nám pomalu odumírají a nakonec jsme je ztratili úplně. Nemohli jsme se už nikdy vrátit domů! Usadili jsme se tedy na zemi natrvalo, ale drželi jsme se co nejdál od pozemského života. I tak jsme museli svádět kruté boje s podivnými obrovskými zvířaty, která na zemi

v té době žila. Nakonec jsme se stali postrachem všeho živoucího a získali jsme tak relativní klid v šerých džunglích východu, kde se nacházelo naše sídlo."

"Byli jsme svědky vzniku lidstva. Viděli jsme člověka vyrůstat z opice a budovat zářící města Valusie, Cammorie, Kamelie a dalších a dalších. Sledovali jsme vývoj země před příchodem pohanských Pictů, Lemuřanů a Atlanťanů. Viděli jsme, jak zdivočelé oceány pohltily Atlantidu a Lemurii, jak poklesly pictské ostrovy a pyšná města civilizovaného světa. Byli jsme svědky toho, jak zbytky lidstva, zachráněné po této katastrofě znovu pracně stoupaly po žebříčku civilizace a viděli jsme je budovat nová města a nová království - Nemedii, Koth a Aquilonii. Viděli jsme i tvůj národ pozdvihnout se z šera džunglí, vás, potomky Atlanťanů."

"To vše jsme pozorovali bez jediného zásahu. Poslušni neměnných zákonů vesmíru jsme nesměli ani pomoci, ani uškodit. Jeden po druhém jsme také začali umírat. My, Yagové nejsme nesmrtelní, i když naše životy se dají počítat na miliony vašich let, jako životy planet a souhvězdí. Nakonec jsem zbyl sám a mezi zříceninami chrámů prastaré Kitáje, kde mě uctívali jako boha, jsem snil o dávných časech a dávno ztraceném domově! Pak přišel Yara, zběhlý v černé magii, která přežila i katastrofu světa."

"Nejprve mi sedával u nohou a učil se moudrosti. Nestačilo mu však to, co jsem jej učil, protože to byly základy a umění magie bílé. On toužil po tom, naučit se páchat zlo na jiných ve prospěch svůj, chtěl zotročit krále a naplnit své nejtajnější sny a přání. Nikdy bych jej nenaučil jediné z četných tajemství černé magie, které jsem znal. Nikdy, ani za ztracené mládí a životy mých druhů ne.

Naneštěstí již byly jeho znalosti a lstivost větší, než dal najevo a než jsem tušil. Pomocí magického amuletu, který pocházel z chladných a zaprášených hrobek tajemné Stygie mě opředl kouzly a přiměl k tomu, že jsem mu vyjevil nejtajnější kouty svého nitra. Mé tajemství pak obrátil proti mně a tak mě dostal úplně do své moci a zotročil. Ach, bohové Yagu! Jak trpký kalich musím od té chvíle den co den vyprázdnit!"

"Vyvedl mě z tajemných džunglí Kitáje, kde šedé opice tančily při píšťalkách žlutých kněží a obětí v podobě ovoce, masa, sladkostí a vína se vršily v hromadách na mých oltářích! Již jsem nebyl

bohem dobrému lidu džungle, stal jsem se otrokem ďábla v lidské podobě."

Z nevidoucích očí vytryskly znovu slzy.

"Uvěznil mě v této věži, kterou jsem na jeho rozkaz zbudoval za jediinou noc. Ovládá mě žhavým železem a mučícím náčiním. A co víc, týrá mě nepopsatelným nepozemským mučením, tak strašným, že nemůžeš porozumět. V nesnesitelných bolestech bych si už sám dávno vzal život, kdybych věděl jak. A on, on mě stále udržuje naživu, slepého, zmrzačeného na těle a zlomeného na duchu a za to mu musím plnit všechna nečistá přání, která jen jeho ďábelská fantazie stvoří. Tři sta let již jsem jeho otrokem. Tři sta let jsem přikován k tomuto sedátku z mramoru a den co den přidávám k jeho a tedy i svým černým hříchům další a další. Páchám nesmírné zločiny proti lidstvu, světu i vesmíru, protože nemohu jinak. Ale ještě ze mě nevynutil úplně všechna má tajemství a tak mu teď odkážu poslední kouzlo - kouzlo krve a drahokamu!"

"Neboť cítím, že se čas naplnil. Ty jsi rukou osudu. Já tě zapřísahám! Tam na oltáři najdeš kámen. Ten uchop!" Conan se obrátil k oltáři ze zlata a slonoviny, na který ukazoval chobot a pozvedl kámen. Byl to veliký, průzračný kámen tvaru koule a barvy tmavorůžové. Conan pochopil, že drží v rukou Sloní srdce.

"A teď mi pomůžeš a uskutečníme veliké kouzlo, kouzlo, které země nespatřila v celých svých dějinách. Stvoříme jej svou krví, krví tepající v zelené hrudi samotného Yaga, snícího o vzdálených, nesmírných, modrých prostorách vesmíru."

"Vezmi svůj meč, o muži a vyřízni mi srdce. Zmáčkni jej potom tak, aby prasklo a krev z něj zalila tento růžový kámen. Pak běž dolů po stříbrném schodišti, až přijdeš do místnosti vyložené ebenem. kde dlí Yara a je ponořen ve zlých snech, které si přivolává pomocí černého lotosu. Zavolej jeho jméno a on procitne. Pak polož kámen před něj a řekni: Yag-Kosha ti posílá poslední dar a poslední kouzlo. Pak opusť co nejrychleji věž. Neboj se, na tvé cestě nebudou žádné překážky. Život člověka je jiný, než život Yagův a smrt člověka není smrtí Yagovou. Osvobodíš mě tak z téhle ubohé a zmrzačené tělesné schránky, bezmocné a slepé a já se stanu znovu Yogahem z Yagu, zářícím, s křídly k letu a s nohama k tanci s vidoucíma očima a rukama, oplývajícíma něžností."

Conan nejistě postoupil kupředu a Yag-Kosha, či snad Yogah, jakoby jeho nejistotu vycítil, a proto vypnul hruď a prstem ukázal, kam má udeřit. Conan zaťal zuby a bodnul. Krev zaplavila meč i ruku, stvoření se zachvělo v křeči a pak se bezvládně zhroutilo na sedadlo. Když si byl Conan jist, že život vyprchal, alespoň život v tom smyslu, jak on jej chápal, pustil se do svého příšerného úkolu. Brzy vyjmul z těla něco, co muselo být srdcem té podivné bytosti, i když se to lišilo od všeho, co Conan kdy viděl. Srdce se ještě hýbalo, když jej oběma rukama podržel nad kamenem a stiskl, vší silou. Krvavá sprška zaplavila drahokam. K jeho nesmírnému úžasu krev nestekla po hladkých stěnách, ale vsákla se do kamene jako se voda vsakuje do houby.

S kamenem, který nesl opatrně v jedné ruce vyšel z fantastické místnosti a bez jediného ohlédnutí začal sestupovat po stříbrném schodišti. Věděl, či spíš tušil, že tělo, zhroucené na mramorovém sedátku prodělává podivnou přeměnu a byl v hloubi duše přesvědčen, že je takového druhu, že člověk, který by jí přihlížel, by svou přítomnost zaplatil životem.

Conana ani nenapadlo, že by se mohl zachovat jinak, než podle toho, co mu řekl podivný, nyní již mrtvý tvor. Zastavil se v nižším patře a před tmavými dveřmi z ebenu, v jejichž středu zářila jako symbol stříbrná lebka. Opřel se o ně a dveře se otevřely. Ocitl se v černé, ebenem vyložené místnosti a uprostřed ní, na pohovce potažené černým hedvábím, spatřil bezvládné Yarovo tělo, pohřížené v meditaci. Mág byl nehybný, zorničky otevřených očí byly rozšířeny kouřem žlutého lotosu. Seděl nehybný, bez jediného záchvěvu, jakoby sledoval dění, odehrávající se mimo lidský svět.

"Yaro!", zvolal Conan tónem soudce, který pronáší rozsudek smrti. "Procitni!"

Oči bezvládné postavy se v okamžiku zaostřily a objevil se v nich chlad a krutost, jakoby to byly oči hadí. Vyhublá, vysoká postava oděná v černém hedvábí se vztyčila nad Cimmeřanem v hrozivém postoji.

"Pse!", zasyčel Yara hlasem rozvzteklené kobry. "Co tu pohledáváš, a jak jsi se sem dostal!?"

Conan položil kámen na masivní ebenový stůl.

"Ten, který posílá tento kámen, mi přikázal říci: Yag-Kosha ti posílá poslední dar a poslední kouzlo."

Yara se přikrčil jako po ráně bičem a jeho obličej zpopelavěl. Kámen již nebyl křišťálově čirý, jeho zamlžené nitro pulzovalo a točilo se a podivné, kouřové vlny všech barev přebíhaly po hladkém povrchu. Ve stavu podobnému hypnotickému spánku se Yara nahnul nad stůl, sevřel kámen oběma rukama a zahleděl se do jeho hlubokých stínů, jakoby to byl magnet, který přitahoval chvějící se duši ze smrtelného těla. Jak Conan přihlížel, zdálo se mu, že jej klame zrak. Když Yara povstal z pohovky, zdál se být nesmírně vysokým člověkem, ale teď jeho hlava dosahovala Cimmeřanovi sotva k ramenům. Poněkud zmaten zamrkal a poprvé za této podivné noci zapochyboval o správnosti svých smyslů. Pak si ale s otřesem uvědomil, že se tělo černého kněze zmenšuje - před Conanovýma očima se Yara zmenšoval a zmenšoval.

S nezúčastněným pocitem přihlížel, tak jak člověk může přihlížet hře, jeho já bylo ponořeno ve vše přehlušující pocit neskutečnosti. Conan si již nebyl vědom sám sebe, jen toho, že odněkud zvenčí pozoruje boj a činnost mimozemských sil a smysl celého toho chaosu mu unikal.

Teď už byl Yara velký jen jako tříleté děcko, pak jako nemluvně na ebenové desce a malýma ručkama svírající velký drahokam. V tom okamžiku si však Yara konečně uvědomil, co se s ním děje, protože pustil kámen a uskočil. Nic se nezměnilo, zmenšoval se dál a Conan pozoroval se zájmem droboučkou, trpaslíčí postavičku přebíhající divoce sem a tam po ebenové desce stolu, mávající rukama a ječící hlasem, který v této chvíli připomínal bzukot podivného hmyzu.

Teď již byl tak malý, že kámen se týčil nad ním jako mohutný vrch a Conan viděl, jak si rukama zakryl oči jakoby před nesmírnou září a zapotácel se jako šílenec. Conan cítil, že Yara vtahuje do nitra kamene neodolatelná síla. Yara oběhl třikrát kámen v zužujícím se kruhu, třikrát se mu podařilo v posledním okamžiku zahnout a oběhnout po stolní desce, Pak s divokým výkřikem, který zazněl slabě v Conanových uších rozhodil bezmocně rukama a rozběhl se přímo ke kameni.

Conan se sklonil blíž a viděl jak Yara šplhá po hladkém, oblém povrchu, zcela nelogicky, protože vypadal jako člověk, který šplhá po stěně skleněné hory. Pak zůstal stát na vrcholu stále rozhazuje rukama a zaklínal všechna božstva zla, která znal. Potom se v okam-

žiku propadl do samého středu kamene, tak jak se člověk propadne pod hladinu moře a Conan viděl, jak se nad jeho hlavou zavírají barevné vlny. Teď jej spatřil v karmínovém středu kamene opět čirého, podivnou postavičku zmenšenou nesmírnou vzdáleností.

Do středu kamene teď přibyla další postava. Byla to zářící, zelená okřídlená postava s tělem člověka a hlavou slona, už ne zmrzačená a slepá. Yara rozhodil ruce a prchal úprkem šílence. Mstitel mu byl v patách. Pak najednou kámen zmizel v oblaku modravých jisker, splasknul jako propíchnutá bublina a ebenový stůl byl prázdný. A Conan věděl, že je prázdné jistě i ebenové sedátko v místnosti nahoře, kde dříve leželo tělo Yag-Koshi - podivného tvora vesmíru.

Cimmeřan se obrátil, vyběhl z místnosti a pustil se dolů po stříbrném schodišti. Byl natolik zmatený, že jej nenapadlo vracet se cestou, kterou přišel. Běžel stále dolů spirálovým schodištěm, až dole vpadl do veliké místnosti, do které ústilo. Na okamžik strnul. Byl v místnosti plné vojáků. Viděl světlo, které se odráželo na jejich stříbrných hrudních plátech a zdobených jílcích mečů. Někteří seděli zhrouceni kolem velikého stolu. Jediným pohybem, který Conan zpozoroval, bylo chvění per upevněných ve špičkách přileb, jimiž si pohrával slabý vánek. Další leželi na zemi mezi kostkami a převrácenými poháry v kalužích vína. Věděl hned, že jsou mrtví. Slib byl učiněn a slovo dodrženo. Jakým způsobem se to stalo, Conan nevěděl, ale jeho cesta byla volná. Stříbrné dveře byly otevřeny a v jejich rámu bylo vidět noční nebe, růžovějící úsvitem.

Cimmeřan vyšel do vonných, zelených zahrad a zatím co kolem něj vál vítr rozvoněný tisíci květů, zdálo se mu, že se probouzí ze snu. Nejistě se obrátil a pohlédl na tajemnou věž, ze které právě vyšel. Byl snad pod vlivem kouzel a čar? Bylo snad vše, co zažil pouhým snem? Jak se díval, viděl, jak se věž před jeho zraky zavlnila na pozadí ranních červánků, diamanty osázený ochoz popraskal, naposled zazářil ve světle nového dne a pak se celá věž s třeskotem rozpadla na tisíce zářících střepů.

E. H. Howard: The Tower of the Elephant
Ze sbírky Conan-Sphere Books,1974

Překlad - KTK -

DOPISY REDAKCI

NEDBALE ČTEŠ SVÉ SF, EGONE!

Poprvé jsem si toho všiml v devítce Poutníka: V seriálu Neznámé knihy české science fiction autor - eč - , rozumějme Egon Čierny, vylíčí obsah knihy a nakonec dodá, v čem se "Neff mýlí". Nu a pak přišla třináctka, to nešťastné číslo, v němž mne Egon označil div ne za podvodníka, neboť recenzovanou knihu Marie Grubhofferovou jsem prý "buď četl nepozorně, nebo vůbec". To je vážné obvinění a stát se to před třema sty lety, vyzval bych Egona ke schůzce za Poříčskou bránu a tam, za kuropění, bych se ho pokusil probodnout rapírem za asistence dvou svědků a lékaře. Zatímco v devítce mne osočil jen z "omylu", napodruhé mne už "usvědčil", tohoto slova vskutku použil, z klamání scifistické veřejnosti.

Nu, souboje jsou zakázány výnosem Rudolfa II., zachovejme tedy chladnou hlavu a podívejme, jaký že to vlastně jsem podvodník a jak pozorně či nepozorně čtu své SF - a jak je čte náš vzácný přítel Egon Čierny.

Nu, ta pozornost ...

Kdybych byl prevít, podotkl bych, že Marie Grubhoferová (uvedená v záhlaví Egonova článku) se nejmenuje Grubhoferová, nýbrž Grubhofferová a že tedy nepostrádá komiky počínání člověka, který osočuje jiného z nepozornosti a sám ani pořádně neopíše jméno z obálky knihy (a někteří lidé jsou citliví na dvě "ef" ve jméně, věř mi, Egone, vím o čem mluvím!). To ale není podstatné. Egon mi vytkl hlavně to, že v souvislosti s knihou M. G. se zmiňuji o raketových motorech na uhlí. V knize jsou, Egone, na straně 12, ř. 20, ve vydání z r. 1947! Píše se tam o tom, že uhlí bylo třeba "k pohonu raketových strojů, jimiž se vynálezci a hvězdáři snažili navázat spojení s hvězdami naší sluneční soustavy, neboť bylo nutno něčím poháněti stroje v prostorách nad zemským ovzduším, kde již vzduchu nebylo", konec citátu.

Z tohoto citátu soudný čtenář Poutníka si udělá i obrázek o dalším Egonově tvrzení, že prý autorčiny technické znalosti byly na solidní úrovni, podle jeho soudu, ač - jak sám sebe charakterizuje -

se nepovažuje za odborníka. Rozum do hrsti, Egone! Musel bys být neodborník na úrovni bači ze salaše Drvený oboz, pokud bys OPRAVDU myslel, že znalosti G. jsou "na úrovni"! Kniha vyšla v roce 1947, kdy už rakety vesele fungovaly (k žalu lidí, jimž padaly na hlavy) a do vypuštění sputniku chybělo pouhých deset let! A navíc si myslím, že ani ten bača si v roce 1947 nemyslel, že lze navázat styky s "hvězdami sluneční soustavy".

Zanechme však M. G., ať na pravdě Boží studuje populární literaturu i ty verneovky jí pomohou udělat krok dopředu, pokud jde o odborné znalosti! Vraťme se k devítce Poutníka. Tam jsem byl zas pranýřován za úsudky týkající se Tajemného mraku zkázy od A. B. Šťastného. Egon cituje z knihy Něco je jinak následující pasáž:

"Je pozoruhodná (kniha A. B. Š., pozn. O.N.) nikoli pouhou neinformovaností, ale naprostou lhostejností autora k základním směrům vývoje letectví, stačilo mu zřejmě, co si přečetl ve Vernově knížce Robur dobyvatel, a to byly informace v roce 1922 přece jen poněkud zastaralé".

"Tady se spíš mýlí Neff", jásá Egon a dovozuje, že Šťastný vsadil - podle jeho názoru šťastně, jak jinak - na vzducholodě, které měly ve dvacátých létech velkou budoucnost, kdežto letadla přepravovala jednoho pasažéra a pytel pošty.

Nuže, první dopravní linie byla v ČSR zřízena v roce 1920, vedla do Paříže. Následující rok ji prodloužili do Varšavy a v roce 1922 do Pešti. Československé aerolinie vznikly v roce 1923. Letadla typu Aero 14 nalétala 451 721 km. Vozila dva cestující, ne jednoho, jak tvrdí Egon. A vzducholodi? Ty měly větší nosnost, ale jejich praktická použitelnost byla problematická, a proto ČSA vsadily na letadla a ne na "aeronefy", jak by jim asi doporučoval Egon.

Toto všechno je pravda, ale není to zábavné. Pojďme tedy a pobavíme se.

Egon mi dal lekci o vzduchoplavbě. Kdyby úsilí napřel užitečnějším směrem, tedy k četbě své SF, udělal by lépe. A dokonce - to je skutečně komické - by poznal jak se mýlí, i kdyby nedovedl číst a jenom si prohlížel v knížce obrázky, ale pozorně. Ty tak zvané vzducholodě nejsou v knize A.B.Š. zepelíny, jak se nám Egon snaží namluvit, nýbrž kovové lodě létající ve vzduchu díky vertikálně umístěným vrtulkám, jak si to představoval Gabriel La Landelle a pu-

blikoval roku 1863 v knize Aviatika neboli Vzdušná plavba. Ty ovšem číst dovedeš, Egone (ač to činíš, žel, nepečlivě), a proto knihu znovu prostuduj. Nejen malíř, ale i (a hlavně)spisovatel koncipuje ty lodě jako kovové stroje. Na str. 16 udeří do Lincolnu blesk a on strašlivou rychlostí zapadne do moře. Svědkové plují k místu katastrofy, ale kovová loď se potopí dřív, než se k ní dostanou. Na str. 22 čteme, že hybnou silou je tu elektřina - přesně stejně jako v Roburově lodi Albatros, i v Přízraku. Na str. 27 kovová "vzducholoď" klesne na mořské dno, na následující straně se píše o jejím vylovení, opravě a návratu do provozu. Na str. 47 se popisuje situace, kdy "strojů nelze ovládati" a tudíž celá vzducholoď spadne - selhaly nosné vrtule. A navíc, Egone, na str. 51 se píše o létadlech.

Do třetice, a to je celkem maličkost, mne Egon v posledním Poutníku (č. 15 - pozn.red.) kárá za pojetí Jelínkova Ostrova hrůzy. V Něco je jinak píšu, že tato kniha je psaná "v naznačeném duchu" Příšer doktora Gagry. Nu, snad si za to nezasloužím být přibit na vrata jako netopýr. A ta pornografie? Já si tak představuji, jak se procházím s Evou Hausserovou při měsíčku, drže ji za ručičku a potká mne moje žena. POTOM ať se jí Egon zeptá, zda tento výjev považuje za pornografii. Moje žena, dofackovavši mne, zvolá: "Ano, jak by ne!" A jme se znovu mne fackovati. Plným právem, protože na to má úřední papíry.

Egon ne. Tak ať mne, prosím prosím, nefackuje!

Ondřej Neff

OPISOVAL JSEM DOBŘE, ONDŘEJI!

Když jsem dostal Ondřejův dopis, byl jsem rád. Již dlouho plánujeme zavedení rubriky Dopisy redakci. Dosud jsme dostávali pouze pochvalné dopisy, které jsme ze skromnosti nezveřejňovali a nezveřejňujeme, ale samozřejmě vítáme. Ondřejův dopis je první, jímž otevíráme tuto novou rubriku. Budeme v ní však pokračovat jen v případě, že dostaneme další zajímavé dopisy našich čtenářů. Kdybychom si je měli sami vymýšlet, bylo by s tím moc práce, a takovouhle práci nechce v našem klubu nikdo dělat.

Ondřejův dopis jsem ukázal několika přátelům, a ti okamžitě vyjádřili obavy, aby naše diskuse nenaplnila celé číslo Poutníka! Proto s lítostí upouštím od toho, abych Ondřejovi napsal dopis, ve kterém bych mu vysvětlil, že souboje byly sice zakázány dokonce před Rudolfem II., ale že se vždy našla možnost, jak tento zákaz obejít, a že znám tiché nenápadné místo v Šárce ..., škoda. Místo rapíru nám zbyla jenom pera.

Jak jsem výslovně upozornil v Poutníku č. 13, měl jsem k dispozici jenom knihu Marie Grubhoferové (s jedním f), vydání z r. 1947. Opisoval jsem dobře, Ondřeji! Navíc jsem se opíral o autoritu knihy O. Neffa Něco je jinak, kde na str. 237 a pak v rejstřících se uvádí jméno Grubhoferové celkem pětkrát a vždy s jedním f. Jenom po šesté a navíc v závorce píše Neff, že "se podepisovala též Grubhofferová".

Až po přečtení Ondřejova dopisu v našem klubu získal jeden náš člen knihu M. Grubhofferové (se dvěma f) z r. 1937.

Moje kritika se týkala věty O. Neffa z knihy Něco je jinak, str. 237: "Atomové raketové motory spalují uhlí". Citát Grubhoferové z jeho dopisu doplňuji také citátem ze stejné knihy, str. 23: "... pevný kruh, z něhož se ježilo 8 menších válečků, naplněných dostečnou zásobou uhlí, na něž při letu vrhaly světlo elektronové lampy, rozkládající uhelné atomy v sílu neomezené možnosti, v panergon". Tedy uhlí se štěpilo na atomy místo uranu a nespalovalo jako v parních strojích.

První vydání knihy Prázdniny ve hvězdách vyšlo v r. 1937 a pochybuji, že se v té době našlo mnoho lidí, tedy nejenom jmenovaný bača z Drveného obozu, kteří znali Goddardovy a Oberthovy pokusy, navíc v té době přísně tajné.

Ondřej Neff ve své už citované knize Něco je jinak, str. 22[illegible] po vylíčení skutečně strašného Jelínkova románu Příšery doktora Gargy píše doslova: "V naznačeném duchu, kde spisovatel balancuje mezi pornografií, krvákem a hororem je nesena i jeho další práce z tohoto roku, Ostrov hrůzy, "román děsu a tajemné záhady neznámého ostrova v Tichomoří"."

Co si o této recenzi myslím, jsem napsal v Poutníku č. 15. Co by řekla Ondřejova žena, kdyby ho chytla s Evou Hauserovou, nevím, protože bohužel jeho paní neznám.

Jediný diskutabilní bod Ondřejova dopisu je moje hodnocení toho, že Šťastný správně vsadil na vzducholodě (i když kovové a s vrtulkami). V současné době jsou již plánovány velké vzducholodě z kovových slitin nebo z materiálů, které se svými vlastnostmi blíží ke kovům. Je možné, že se jich brzy dočkáme. Takže tento spor vyřeší až budoucnost.

E. Čierny

Informace ze světa sci-fi

OSOBY

FRANK FRAZETTA

Značný je počet umělců, kteří denně, nebo týdně produkovali comicsové příběhy pro čtenáře novin a časopisů. Jen málokterým z nich se však podařilo vytvořit si svůj vlastní styl, který by byl nezaměnitelný a zároveň vytyčil nové směry, které dnes nesčetní malíři vědomě či nevědomě napodobují. V oblasti comicsu jsou takovýmito tvůrci: Al. Raymond ("Flash Gordon"), Harold Foster ("Prince Valiant"), Burne Hogarth ("Tarzan"), W. Eisner ("The Spirit") a Frank Frazetta ("Thun´da"). Při posuzování těchto prací si však musíme uvědomit, že jejich kreslířům nešlo o to produkovat "UMĚNÍ". Jejich úkolem bylo na konci týdne (většina comicsů vycházela v týdenních přílohách deníků) upoutat napínavými příběhy čtenáře a umožnit tak svým novinám obstát v konkurenci ostatních listů.

Frank Frazetta se narodil 9. února 1928 v Brooklynu, ve státě New York. Už v osmi letech na radu svého učitele začal navštěvovat "Academy of Fine Art" Michaela Falangy. Rok 1944 potom znamenal v jeho životě rozhodující obrat: šestnáctiletý se stal asistentem Johna Guintase, který přepracoval Frazettův první comics a umožnil tak jeho vydání. Tak konečně vyšel v časopise TALLEY-HO osmi stránkový příběh "Snowman".

1945 se Frank Frazetta seznámil s All Williamsonem, se kterým ho od té doby pojilo přátelství, které bylo také základem tvůrčí spolupráce v oblasti comicsové tvorby.

Začátkem padesátých let vytvořil Frazetta několik svých nejlepších comicsových prací. Z této doby pochází například denní stripy "Tiga", "Johny Comet", "White Indian", čtyři episody "Thun´da"

(první nakreslil jako třiadvacetiletý) a několik příloh pro EC-comocsy.

V roce 1954, když americký comicsový "průmysl" prodělával svou krizi, nastoupil Frazetta jako asistent u AlCappa při kreslení jeho novinového seriálu "Lil Abner". Zůstal mu věrný po devět let. (V této době také kreslil ženské postavy pro slavný seriál "Little Annie Fanny".) Nakonec však těchto prací zanechal, aby mohl uplatnit svůj vlastní umělecký projev. Nadále se věnoval převážně kreslení obálkových ilustrací pro různé knihy a časopisy a dovedl tím zvláště E. R. Buroughsovy knihy k novým výškám. Kromě toho nakreslil i několik comicsů pro časopisy, přičemž jeho až dosud poslední práce v této oblasti byl příběh "Werewolf", který vyšel v roce 1964 ve Warrenově magazinu CREEPY.

Dnes žije F. Frazetta společně se svou ženou Ellie a čtyřmi dětmi na své farmě v Pensylvánii. Frazetta je považován za jednoho z největších ilustrátorů v žánru sci-fi, fantasy a horroru. Jeho styl ovlivnil a stále ještě ovlivňuje řadu dnešních comicsových kreslířů.

- no -

KNIHY

Kim Stanley Robinson
ICEHENGE

(Příběh jedné mystifikace)

Jmenovaný autor není mezi čtenáři SF příliš znám a mezi našimi už téměř vůbec ne. Jedná se o poměrně mladého autora, jehož díla však nabývají na významu (někdy bývá označován za vůdce křídla tzv. humanistů v současném trendu). Z jeho knih je nesporně zajímavý román Icehenge, jež je zároveň SF detektivkou, vizí i dystopií.

Děj románu se odehrává v budoucnosti, kdy lidé již postupně kolonizují Sluneční soustavu a planety získávají samostatnost. Díky úspěchům lékařské vědy byl lidský život prodloužen na 600 až 1000 let; paměť se však nepřizpůsobila, takže lidé si většinou pamatují jen posledních 100 let svého života a zbytek zapomněli; jen tu a tam probleskne vzdálená vzpomínka jakoby na "minulý" život. A tím ovšem trpí historiografie.

Román je rozdělen do 3 částí, z nichž každá je vyprávěná jinou osobou. První z dílů románu, odehrávající se v r. 2248, je deník obyvatelky Marsu Emmy Weilové, odbornice na uzavřené ekologické systémy. Ta popisuje své zážitky na cestě zpět z pásů asteroidů na Mars: na lodi náhle vypukne vzpoura a její vůdcové odhalí své plány. Setkávají se se dvěma loděmi, které v kosmu před dvěma lety záhadně zmizely a hodlají z nich vytvořit hvězdolet. Vůdce hnutí za let ke hvězdám Oleg Davydov se totiž kdysi pokusil přesvědčit Výbor pro rozvoj Marsu, aby umožnil hvězdolet postavit; byl však i se svými přívrženci postaven mimo zákon a rozhodl se uskutečnit svůj projekt tajně. Nyní prosí Emmu (svou bývalou milenku), aby astronautům pomohla s vytvořením dokonalého ekologického systému. Ta nejprve odmítá, ale později začne spiklencům pomáhat, i když věří, že let je odsouzen k neúspěchu. Při jedné z prohlídek lodi náhodou objeví Olegovy náčrtky jakýchsi kruhovitých objektů, které mají snad někde "sloužit jako poselství o tom, že tu byli a co vykonali". Nakonec je spolu s ostatními odpůrci projektu poslána jednou z raket zpět na Mars a hvězdolet odlétá. Když však raketa přistane, uvítají je místo zástupců policie místní revolucionáři, kteří se v téže době pokusili svrhnout byrokratickou vládu Výboru na Marsu. Emma se k nim přidává (s hvězdoletem neletěla pouze proto, že nechtěla rodnou planetu navždy opustit) a když je revoluce poražena, prchá se zbytky vzbouřenců do marsovských hor. Zde její deník končí.

Druhá část, odehrávající se o 299 let později v r. 2547, je vyprávěním marťanského archeologa profesora Hjalmara Nederlanda. Tento třistaletý muž zažil revoluci jako malé dítě, ale nic z ní si nepamatuje a nyní se snaží dopátrat pravdy v rozvalinách jednoho z měst, jež podle oficiální verze zničili před svou porážkou vzbouřenci (tehdy nebyl Mars ještě zcela teraformován a kdosi vyhodil do povětří ochrannou kopuli). Při vykopávkách si však náhle vzpomene na dávný zážitek a uvědomí si, že město zničila ve skutečnosti marťanská policie, která je bez výstrahy vyhodila do povětří raketami. Snaží se tuto myšlenku obhájit a zveřejnit. Jeho teorie podpoří i vzácný objev - nález vykopaného automobilu, v němž se nacházel deník jedné z revolucionářek Emmy Weilové. Nederland se rozhodne stůj co stůj potvrdit její vyprávění, především pak osud Davydovy skupiny. A v té chvíli zasáhne náhoda: první výprava na Pluto objeví obrovské ledové monolity sestavené do kruhu, které nemohou být dílem

přírody. Začnou se objevovat nejfantastičtější teorie o Atlantidě nebo mimozemšťanech, ale Nederland ví své: stavbu, nazvanou Icehenge, musela postavit Davydova výprava při letu kolem Pluta. Nepsala snad Emma o záměru postavit památník na onu výpravu? A když se mu po dlouhém a marném hledání podaří objevit pod tajnými kódy záznamy o celém Davydově hnutí i samotných členů posádky, je tato teorie nakonec uznána a Nederland je vyslán na Pluto, aby na Icehenge osobně umístil plaketu připomínající Davydův čin.

Poslední část románu se odehrává v r. 2610 a jejím protagonistou je Nederlandův pravnuk Edmund Doya. Tento člověk, který v dětství doslova hltal všechno o Icehenge a bezvýhradně pradědečkovi věřil, se stane náhle jeho vášnivým odpůrcem: potkal kdysi totiž na jednom měsíci Jupitera člověka, který v opilosti prohlásil, že patřil ke skupině, která Icehenge postavila, ale Davydov že to rozhodně nebyl ... To na Doyu tak zapůsobilo, že se rozhodl najít veškeré slabiny Nederlandovy teorie a dopátrat se pravdy. Odléta k Saturnu, kde shromáždí veškerý dostupný materiál, a pak s ním seznámí veřejnost: tvrdí, že jak deník Emmy Welové, tak i materiály o Davydovi nalezené Nederlandem byly na místo nálezu umístěny dodatečně a jsou tedy podvrhem. Jakási Emma Weilová sice existovala, ale její deník může být pouhý výmysl a Davydov nemusel se svým hvězdoletem nikdy existovat. Icehenge byl vytvořen určitě později ... Doya podezřívá z celého činu konkrétně jistou Caroline Holmesovou. Holmesová je majitelkou několika těžebních a dopravních společností, ovládá téměř veškeré dění na vnějších satelitech. Žije osamoceně na umělé družici, je uzavřená. O jejích začátcích se toho mnoho neví, i datum jejího narození není nikde uvedeno. Kdysi však navštívila Zemi a zajímala se o megalitické stavby. V době, kdy byl podle Doyi Icehenge vytvořen, byly dvě její rakety v blíže neurčené opravě ... Všechno svědčí pro její účast: jen motiv zůstává neznámý. Musel však být ryze osobního rázu, když se Holmesová později tak izolovala od společnosti jako po těžkém traumatu ...

Ani další pátrání nepřinese o mnoho víc; pouze dosud žijící otec Caroliny Holmesové váhavě připustí, že jeho dcera se narodila v roce 2248. A to je datum, které bylo nalezeno na jednom z monolitů vedle nápisu v sanskrtu. Doya tedy vydá sérii článků, v nichž bez uvedení jmen prakticky Holmesovou obviní. Ta samozřejmě zareagu-

je a kupodivu pozve Doyu na svůj satelit. Mic mu však nepřizná a kategoricky ho žádá, aby s útoky přestal. Doya u ní najde další potvrzení své teorie: malý model Icehenge ze stejného druhu ledu, kde je jeden monolit speciálně osvětlen. Holmesová nakonec věnuje prostředky na další výpravu k Plutu, která má výzkumem monolitů zjistit pravý stav věcí.

Na Plutu se dlouho nedaří nic zjistit a zdá se, že výprava odletí s nepořízenou. Teprve, když Doya pozná v jednom z monolitů ten, který byl na modelu osvětlen (což rovněž odpovídá výpočtům jeho kolegů o poněkud nezvyklé poloze) je podrobným výzkumem objevena uvnitř chodba vedoucí do podzemní místnosti, vyzděné keramikou. Její vybavení pochází jasně z výrobků podniků Holmesové ... Motiv je však stále nejasný, i když Doya o činu Holmesové nepochybuje. Teprve náhodná poznámka o Holmesové jako autorce pokračovatelce "fiktivního" deníku Emmy Weilové uvede Doyova spolupracovníka na pravou stopu: ano, Caroline Holmesová deník skutečně sama napsala - ale na základě svých vlastních zážitků. Emma Weilová přežila vyhnanství v horách, později odletěla na satelity a tam zbohatla díky nálezům vzácných rud. Samozřejmě změnila totožnost a brzy se stala jednou z nejbohatších žen ve Sluneční soustavě. Když se nakonec - již jako slavná Caroline Holmesová - vypravila na Pluto nalézt památník po Davydovovi, jehož nákres objevila na lodi, zjistila, že Davydov ve svém spěchu a útěku před policií neměl čas na Plutu přistát. Rozhodla se tedy, že Icehenge postaví za něho a upozorní svět na jeho hrdinský čin. To se jí díky svému vlastnímu podstrčenému deníku a dodatečným computerovým záznamům také podařilo - a celá Sluneční soustava uvěřila. Použila falešných stop - ale jen proto, aby se svět dozvěděl o výpravě, která skutečně existovala.

Podle francouzského překladu "Les monhirs de glace" z anglického originálu Icehenge, Deroel, Paris 1985 zpracoval Jan Pavlík

Frank Herbert

THE MAKER OF DUNE

Insight of a Master of Science Fiction
(Stvořitel Duny - Úvahy Mistra sci-fi)

ed. Tim O`Reilly, Berkley, září 1987

Retrospektivní řazení spolu s úvodem, rozhovory, projevy z dob, kdy se Frank Herbert ještě věnoval žurnalismu, sestavil a vydal Tim O`Reilly. Nebyla to jejich první spolupráce. Tato kniha zahrnuje spisovatelův skepticismus ("Nemyslím, že lidé už nebudou dělat špatná rozhodnutí."), názory na nutnost vzdělání, víru i úsilí vložené do nespolehlivého stylu psaní.

Frank Herbert, chlapec z venkova, chtěl být už jako novinář spisovatelem, ale určitě musel být překvapen, když jeho skromná kariéra po vydání "Duny" nabrala otáčky vysoké frekvence. Prvotní svazky "Duny", působivé živočišnou silou vzkypělé sociální odezvy, prozrazují autorovu slabost pro poezii. Zbylá trpkost prózy zmizela spolu s jeho smrtí v roce 1986, ovšem platnost jeho názorů o křehkosti světa a odpovědnosti inteligentních bytostí za jeho zachování přetrvává - nejsilněji působí právě v jeho sáze o pusté planetě, ale často také v nebeletristických dílech. Jeho práce z let sedmdesátých, týkající se nešetrného zacházení s půdou a ovzduším nezastaraly - dnes jsou ještě více odstrašující, ostřejší. "Nicméně, naše "neprostupné hráze" můžeme změnit, přeoráme-li naše hřbitovy se všemi těmi bronzovými plastikami, urnami, kostmi, které zpracujeme v porcelán."

- KTČ -

FILMY

LABYRINT

Originální název: Labyrinth
Země vzniku: USA, 1986
Kamera: Alex Thompson
Scénář: Terry Jones na námět
Denise Lee a Jima Hensona
Hudba: Trevor Jones, David Bowie
Design: Brian Froud
Režie: Jim Nenson
Hrají: David Bowie, Jennifer Connelly aj.

Jim Henson, který se svým loutkovým filmem žánru fantasy "Dark Crystal" zaznamenal velký, i když ne zase tak moc, komerční úspěch, se v"Labyrintu" pokusil spojit loutky fantastických bytostí v životní velikosti s živými herci bez pomoci triků, zpětné projekce či snímání "stop-motion".

Ke spolupráci přizval Henson zpěváka Davida Bowieho, aby vytvořil hlavní roli a spolupodílel se na skládání hudby (a zřejmě i na její interpretaci).

David Bowie představuje krále skřítků Jaretha, který drží v zajetí Tybyho, mladšího nevlastního bratra dívky Sarah. Sarah si mnohdy přála, aby se nějaký ten skřítek objevil, odnesl si neustále hlasitě se projevujícího Tybyho s sebou a nastolil tak toužebně očekávané ticho. Když Tyby opravdu zmizí, chce Sarah vše vzít zpět. To ale není možné ...

Aby svého bratra získala zpátky, musí Sarah projít obrovským, velice nebezpečným Labyrintem. Na její dobrodružné cestě zemí skřítků ji doprovází trio přátel: ošklivý trpaslík Hoggle, dále Sir Dydimus, yorkshirský teriér "rytířského" vzhledu, a Ludo, huňaté obrovské dobromyslné zvíře, které svým zpěvem dokáže uvést skály do pohybu. Tito čtyři klopýtají začarovaným lesem, padnou do jámy z mluvících rukou (?), musí čelit prolhanému zvířeti, pronásleduje je nohatý zrzavý skřítek, pokoušou je drobounké víly, musí přejít přes strašlivě páchnoucí bažinu; tohle vše absolvují, než stanou tváří v tvář králi skřítků, Jarethovi. A s ním nebude setkání určitě o nic příjemnější ...

Jim Henson v"Labyrintu" vytvořil až neuvěřitelně širokou škálu různých bytostí - modrookým červem počínaje a zlým šklebivým skřítkem konče; tyto bytosti jsou všechny tak plné života, jak jen bylo možno je vytvořit (považte: některé z figur mohly dokonce zanechat otisky prstů!).

"Labyrint" se natáčel sedm měsíců, jeho produkce stála 25 miliónů dolarů.

"Je velice těžké popsat techniku, kterou jsme při natáčení s neživými herci používali. Museli jsme většinou pracovat s bezdrátovým dálkovým ovládáním; nasazovali jsme vždy velký tým loutkařů, z nichž každý pohyboval jednou jedinou částí figury. Myslím, že mohu, bez předstírané falešné skromnosti říci, že některé efekty, které jsme vytvořili, dopadly tak věrohodně, že diváci budou na rozpacích, kde je použito triků a kde ne", zhodnotil Jim Henson sedmiměsíční práci filmařů.

Vytvoření zakletého lesa bylo svěřeno designérovi Elliotu Scottovi. Na jeho postavení spotřeboval Scott 120 vagónů větví, 1200 travních bloků, 400 kg suchého listí, 133 pytlů lišejníku a menší množství jiných substancí ...

Navzdory slovům režiséra a recenze časopisu Cinema nebyly kritiky k Hensonovu výtvoru příliš shovívavé, dalo by se říci, že oplývaly až zajímavě velkou přísností, byly většinou negativní, zbytek pak neutrální. Např.: " ... pošetilý a nudný výlet do země, kterou člověk zatouží zase co nejrychleji opustit. Ani David Bowie nemůže situaci zachránit .." nebo " ... vzhledem k tomu, kolik lidí se na tomto filmu podílelo svou účastí, je až zarážející, jak je výsledek slabý a neuspokojivý ..." či "... navzdory některým dobrým pasážím, skutečnému mistrovství loutkařů a obdivuhodným specielním efektům znamená "Labyrint" těžkou zkoušku divácké trpělivosti ...".

Podle časopisu Cinema 12/86
zpracoval Standa Čermák

DREAMSCAPE

Originální název: Dreamscape
Země vzniku: USA, 1984
Kamera: Brian Tufano
Scénář: Bruce Cohn, Curtis David Loughery, Chuck Russell, Joe Ruben
Režie: Joe Ruben
Hrají: Dennis Quaid, Max von Sydow, Christopher Plummer, Eddie Albert, Kate Capshaw aj.

Americké velkoměsto vzplane nukleárním plamenem ... Muž se probudí celý zpocený ve své posteli. Byl to jen sen. Těžký sen. Muž je prezidentem Spojených států.

Tak začíná Joe Rubenem natočený fantastický thriller Dreamscape, ve kterém je ukázána možnost lidmi ve snu tak manipulovat, že mohou až zemřít. Hlavní postavou filmu je tajemný, psysilou vy-

bavený vědec Alex Gardner. Jednoho dne obdrží výzvu, aby se podílel na jakýchsi speciálních výzkumech. Jeho spolupracovníky se stanou dr. Nowotny a dr. Jane de Vries. Projekt je přísně tajný a jeho úkolem je proniknout do zcela neznámé oblasti lidské psychiky: jak zasahovat pomocí telepatie do snů vyšetřované osoby. Experiment, jaký ještě nebyl nikdy a nikým proveden.

Alex v následujících dnech a měsících poznává dva muže, kteří v jeho blízké budoucnosti sehrají významnou roli. Vládní úředník Bob Blair, člověk, kterému Alex instinktivně nedůvěřuje. Výzkumník Tommy Ray Glatman, kterému se již několikrát podařil průnik do snů a který nesouhlasí s přibráním Alexe pro další výzkumy, protože ten se mu zdá na poli ovládání snů jednoznačně silnějším a mocnějším. Alex absolvuje první, velice nebezpečné, avšak poměrně úspěšné experimenty, tři sny jsou pak bizardnější a nebezpečnější než kterékoliv předtím.

Náhodou se Alex seznámí s autorem hororů Charlie Princem, který je o experimentech v Thornhillu očividně dobře informován. Prince tvrdí, že výzkumy v žádném případě nepomohou k čistému výkladu snů, nýbrž budou spíše zneužity pro činy kriminální povahy.

Mezitím Bob Blair pozve svého přítele - amerického prezidenta na jednu sérii experimentů. Protože sny hlavy státu jsou čím dál tím pochmurnější, prezident souhlasí. Blair chce prezidenta odstranit. Ale Alex přijde komplotu na stopu a pronikne rozhodným zásahem do apokalyptického snu prezidenta, aby ho ochránil před vražedným ovládnutím myšlenek. Rozpoutá se boj, jehož výsledek je značně nejistý.

Filmové recenze jsou přetištěny s laskavým svolením redakce Světelných roků